

ARADUL

REDACȚIA și ADMINISTRAȚIA:
ARAD, Str. Eminescu No. 18.
Telefon: 266.

Organ al Asociației »Infrățirea«
Apare săptămânal.

„Iată vă escouă bucurie mare, că S'a născut vă astăzi MÂNTUITOR, care este Hristos Domnul...“

ABONAMENTE:

Pentru particulari:	1 An	Pentru autorități și instituții
150 Lari	8 Luni	250 Lari
80	3 Luni	140
40	70	3 Luni

In străinătate dublu.

„Sa născut vă astăzi Mântuitor“.

Decând îl aşteptăm. Cu ochii nereu în zare, nădăduiam să primim un semn, care să ni-l ridice. De nicări nici o licărire însă.

Viața e tot mai grea, mai apătoare. Tara s'a întins în hotare, și cuprinzătoare, dar în loc de bucurie și frăție, în locul împărișării în dragoste și pace a trins a scrășni din dinți egoismul acust și ura și-a arătat spectrul. Înd bunul Țării rodea din plin, rajba și irosea binefacerile.

Acum s'au mai potolit, se pare, recările dușmănoase, căci răul linafară al zielor a făcut să amească pornirile pătimășe. Răul lipsei a încolțit pe cei mai mulți: ipsa de căștig și lipsa posibilităților de valorizare a produsului nuncii.

cârma binelui de obște, — nu vor merge să-și piece genunchii în fața Pruncului dumnezeec, să împrumute înțelepciune din lumina Celui ce singur a putut spune despre Sine: «Eu sunt lumina lumii... Eu sunt calea adevărul și viața...» nu vor putea lumenă și călăuzi pe alii pe cărările vieții. Cine vrea cu adevăr să slujască binele obștesc și interesele altora, acela trebuie să-și ducă mintea și inima și sufletul în călătorie la Betleem și la căsuța din Nazaret, ca să vadă smerire de sine și jertfelnicie, pildă dată de Hristos.

Tara aceasta, bună și ingăduitoare, asigură tuturor «libertatea conștiinții»... Dar cei ce răvnesc să domineze conștiințele altora, a multimilor, trebuie să-și limpezeas-

Impozitele și salariile.

Un cerc vițios. — Aradul e nedreptățit. — Tirania fiscului. — Să se plătească regulat salariile!

Este în deobste cunoscut, că statul luptă cu greuțile financiare și că lefurile funcționarilor lui odată cu venirea toamnei sunt plătite cu întârzieri mari.

Concomitent însă încasarea restanțelor de impozit să face cu o rigoare și mai mare ca în trecut.

Stim însă, că funcționarii nu-și pot plăti impozitul global, dacă nu-și primesc leufa. De altă parte multor comercianți și proprietari de casă le sunt dator funcționarii, cari neprimind la vreme leufa, nu și pot achita datorile, iar creditorii lor nu-și pot plăti impozitele.

Cunosc un caz, când unei persoane care are ordonanțe mai multe sume considerabile asupra administrației financiare, aceasta nu numai că nu le plătește din lipsa de „acreditive“, ba îl amenință cu sechestrarea și vânzarea mobușelor de nu-și achită impozitul.

De pe teritoriul municipiului și județului Arad să încasează lunar între 60 și 80 milioane lei iar cheltuielile totale nu fac mai mult de 30 milioane.

Cu toate acestea nici cota aceasta pe 40%, nu-i redată de fisc la vremea populației pentru ca aceasta complecându-o la 60 ori 80 milioane să-o verse din nou la el!

Funcționarii din Arad și județ sunt mai vitreg tratați de ministerul de finanțe decât cei din alte orașe și cu deosebire decât cei din București, cari și-au primit deja și pe Dec. salariile pe când cel de aci nici pe Nov. ba unit invățători de pe sate nici pe Octombrie!

Acest cerc vițios, în care este pus Aradul nu-i permis să domnească mai departe, căci va duce la imposibilitatea fizică, ca populația să și poată satisface datorința către fisc.

Banca „Victoria“ și hienele.

Sunt informați că o seamă de indivizi, în speță avocați, fac între deponenții băncii „Victoria“ o turbată propagandă pentru a nu semna moratoriul. Sătuim pe deponenți că în chiar interesul lor să nu se lase îspiti de aceste hiene, cari abia aşteaptă falimentul băncii pentru a se năpusti asupra ei. Căci banca „Victoria“, dacă nu va primi moratoriul cerut, va ajunge sigur la faliment, iar în acest caz profitorii nu vor fi de sigur deponenții. Singura modalitate de a scăpa județul de un adevărat dezastru e semnarea moratoriului. Facem acest avertisment

în ferma convingere, că servim o cauză curat românească, având nevoie de credință că și astfel, păcătoșii cari au provocat prin necinstea lor actuala situație a băncii „Victoria“ nu vor scăpa, mai curând sau mai târziu, de pedeapsa pe care o merită. Oameni buni! semnați fără întârziere moratoriul, altfel vă distrugeti pe voi însăți-vă.

Pe flămânzii pescuitori în apă tulbere, dacă nu se vor astămpăra, nu ne vom fier a-i da cu numele în ziar, întinindu-i la stâlpul infamiei pentru opera distructivă pe care au făcut-o din poftă bestială de a se îmbogăți peste noapte.

Nașterea Mântuitorului nostru Iisus Hristos.

De zece ani și mai bine am în rău în mai rău. Si nimeni poate spune că n'au încercat toate partidele. S'au perândat cărmă, aproape toți oamenii cu nă, au venit pe rând toți dofi cu recetele lor și filozofii culturile lor. Din darul lui Dumnezeu ne-a venit și Crai nou în ră. De o jumătate de an o sluje și o îndreptează cu energie, având, cu dragoste și înțelepține...

Dar lumea de altă dată, pornită drum de povăriș n'au putut-o să, nici prorocii, nici împărați telesh și viteji. Proorociile au să la Nașterea în ieslea peșterii în Betleem. Si regii au venit să încchine, cu daruri, nouului născut... De aici a plecat renașterea mării. Mântuitorul s'a născut acolo. Din mijlocul nevoilor apăsătoare acum și a strămtorărilor tot ai aspre, tot spre câmpia Betleului trebuie să se îndrepte ochii însă în căutarea unui Mântuitor. Până când oamenii, — îndeosebi și ce țin în mâna soarta țări și

că conștiința proprie, scăldând-o în lumina Evangheliei lui Hristos.

Cine nu se inspiră din acest nesecat isvor, veșnic proaspăt, al dragostei și bunei voiri, nici odată nu va putea fi unealtă în mâna lui Dumnezeu pentru lucrarea binei și a fericirii altora, nici odată nu va reuși să săvârșască faptă de izbavirea oamenilor.

* * *

Problema cea mare e zilelor e bugetul. Frica învalue în negură sură multe inimi, tocmai acum de Crăciun, când tradiționalul dar și bucuria de Nașterea Domnului, aşteaptă pe fiecare. Unora le face zile amare alcătuirea lui, căci le poate primejdi situația; altora le înoureză perspectivele de viitor și multora le e deadreptul fatal...

Cumpănit, drept și echilibrat, el nu va fi, ori cât de исcusit jonglează oamenii cu cifrele, până când nu va fi pus în cumpăna adevărului și a dreptății dumnezești, pe care o ține în mâna Nou-Născutul, din ieslea peșterii. De aici se desprinde sfatul luminos,

Nouă nu ni se cere atât. O jertfă oarecare, o renunțare ne cere Tara aza, ca, mâine, să ni-o poată răsplăti din belșug. Fără jertfă nu s'a realizat nici odată operă de seamă. Mântuirea de răul zilelor vine prin noi înșine, și cununa bucuriei nu va lipsi.

Hristos Domnul, născându-se din femei, a renunțat la tot ce a avut mai nainte, ca să Se dea pe Sine cu totul pentru alții... De aceea Nașterea Lui a fost întâmpinată cu cântec de slavă, în cer și pe pământ, — de inger și oameni: «Mărire intru cei de sus lui Dumnezeu și ne pământ pace, — între oameni bună voro», căci astăzi s'a născut nouă Mântuitor.

În ziua recensământului, tot românul să-și facă cinstit c

O propunere

pe seama parlamentarilor arădani.

Credem, că numai legea contra Cumului nu lămurește situația flămânlilor. Controlul e foarte greu și nu dă rezultate.

Ce ar fi oare dacă toți celăjenii statului ar fi obligați să prezinte oricărui controlor un libel, în care să tie trecută orice sumă încassată sau plătită de Stat? Aceaș libel ar fi obligator în fața tuturor cassierilor publice, slujind ca doavadă sigură atât pentru fixarea impozitului, cât și pentru stabilirea dreptului de plată pe care l-ar avea celăjanul față de stat.

Tot aici ar fi de discutat mult asupra beneficiilor însemnante pe care le aduce statul — în afară de plăși — multor funcționari mari, cari au locuințe gratuite, plus alte avantaje multe, în timp ce bieții funcționari mai mărunci plătesc de se usucă.

Căci dacă-i vorba de dreptate, dreptate să fie!

Carei parlamentarul arădan dorin să-și afirme un merit, luând această chestiune în discuția parlamentului?

Religioase — Culturale.

Apostolul dela Crăciun.

din scrisoarea către Galateni c. 4, N. 4—7;

Fraților, când a venit plinirea vremii, a trimis Dumnezeu pe Fiul Său, Cel născut din femeie, Care s'a născut sub lege, ca pe cei de sub lege să-i răscumpere, ca să dobândim moștenirea fiiască. Și pentru că sunteți fii, a trimis Dumnezeu pe Duhul Fiului Său în inimile voastre, care strigă: Avva, Părinte! Pentru aceea nu mai ești rob, ci fiu; iar de ești fiu și moștenitor ești, prin harul lui Dumnezeu.

Cel născut din femeie.

«Prunc s'a născut nouă, Fiul ni s'a dat nouă, a căruia stăpânire va fi pe umărul lui și se va cheme numele lui: înger de mare sfat, sfetnic minunat, Dumnezeu tare, biruitor, Domn păcii, Părinte veacului ce va să fie... Și mare va fi stăpânirea lui și păcei lui nu va fi hotar...» Cântecul de dulce desmerdare, vizuinea aceasta a prorocului I-saia, s'a făcut realitate. Când a venit plinirea vremii. «Cuvântul trup S'a făcut și S'a sălașluit între noi» — confirmă sf. apostol și evanghelist Ioan.

Celce cu cuvântul puterii Sale cerurile a intemeiat și pământul a întărât, a desemnat drumul stelelor și a croit alvia râurilor, cel ce satură pasările cerului și imbracă în podobă crinii câmpului, a primit să se nască într-o peșteră, să Se înfașe în scutece; Se odihnește pe brațele unei femei și se hrânește la pieptul Mariei...

N'a fost loc în casă pentru El în tot Betleemul. În câmp, afară, în ieslea vielor a trebuit să Se nască Domnul. Nu pentru că n'ar fi putut fi altfel. Ci S'a născut în peșteră, căci nici un palat și nici un tron nu putea fi destul de mare, ca să poată cuprinde dumnezeirea Lui. Și s'a învăluit în scutece, pentru că nici o mantie de împărat pe pământ nu l-se potrivea.

Dar cât de aspru a trebuit Să-i fie asternutul, pe rămășițele de paie, în ieslea unor dobitoace! Și El a primit această smerire numai **pentru mânăuirea noastră**. Această a fost solia îngerului în noaptea sfântă: «Iată vestesc vouă bucurie mare, că S'a născut vouă astăzi Mântuitor, care este Hristos Domnul...»

De bunăvoie, pentru a noastră mânăuire, Iși părăsește strălucirea de împărat în cer și pe pământ. Se pogoară la situația de cea mai mare umilire. Și cum li răsplătim noi? Cu ce-l ieşim într-o întâmpinare? Îngerii cu păstorii îl slăvesc... Craii dela Răsărit îl se închină cu daruri.

Și noi? Iată-ne, Doamne, și noi suntem aici, ne apropiem de pragul peșterii în seara de ajun. Vrem și noi să prăznuim noaptea tainică, aducându-Ți un dar.

Adierea unei șoapte divine ne vine din iesle: Nu doresc nimic dela voi! Cântați și voi cu îngerii și păstorii, bucurându-vă: «Mărire întru cei de sus lui Dumnezeu și pe pământ **pace!**». Nu purtați voi grija asprimei asternutului Meu. Mai amar l-mi va fi în grădina Getsemani, pe drumul patimilor, mai aspră va fi odihna pe lemnul crucii... Într-o galerie din München se poate vedea un tablou de Crăciun, unic, în felul lui: Isus, pruncul dumnezeesc, îmbrăcat în haină albă se joacă pe cărarea unei grădini, printre crini și în umbra trandafirilor. Trei figuri se văd aducându-l daruri: cea dintâi — o cruce, a doua — o cunună de spini, a treia — patru piroane...

Dar noi, Doamne, v-am să-ți adu-

cem un dar din ce avem mai bun, alături de aurul, smirna și tâmâia magilor! Iar din gânguritul copilului dumnezeesc se deslușește răspuns: Ce dar? Ce este aurul vostru? Au nu mai nainte al meu a fost cerul și pământul și al meu va fi în veac! «Al meu este aurul și argintul...» Dar, de vrei să-Mi aduci banul tau în dar — **dă-l săracilor**. Cine dă săracului, împrumuță pe Dumnezeu.

Dar, **Tie**, Doamne, ce să-Ți dăm în dar de Ziua Nașterii? De tii cu orice prej să-Mi dai și Mie dar? Dă-Mi păcatele tale, conștiința ta vinovață, dă-ruește-Mă cu osânda ta! Vreau să le iau pe umerii Mei, căci aşa stă scris: «Acesta păcatele noastre le poartă...» Eu pentru aceasta M-am născut, ca pe cei de sub lege să-i răscumpăr, să dobândească moștenirea fiiască, împăcându-vă cu Dumnezeu, — căci Eu sunt Domn păcii și păcii mele nu este hotar... Pacea mea dau — vouă!

Noi vrem să-Ți aducem un dar din cele alese ale noastre, din bunătățile ce avem. Să-l aşezăm la poala pomului de Crăciun, în această seară divină. Și Tu ne ceri ce avem mai rău! Ia-ne dară, o Doamne, ce avem noi și dă-ne, cu mâna bogată, din cele ale Tale.

In locul peșterii umede și reci noi deschidem bucuros casele noastre, în locul ieslii î-Ti îmbiem pat Cald în inimile noastre. Vino, Doamne, să-Te naști acum în noi, ca bucuria și pacea vieții noastre să sporească, spre slava Ta și mânăuirea noastră!

Soarece de biserică.

Miercuri seara s'a jucat de către trupa Teatrului Ventura din Capitală, în turneu prin țară, comedia scriitorului maghiar Fodor László, Soarece de biserică.

Subiectul, din viața Vienei de după răsboiu, cu săracie și lipsă de lucru. Piesa e archicunoscută, astfel că nu insistăm asupra ei.

In rolurile principale au fost d-șoara Leny Caler, d-nii Bulfinski și Chamel. Interpretarea a fost ideală.

In cursul antracelor, am auzit diferite aprecieri asupra interpretării, aprecieri venite din partea unor persoane cari au avut ocazia să vadă această piesă, la Budapesta și Arad, jucate de artiști maghiari. Ei bine, aceste aprecieri erau unanime în a recunoaște că interpretarea Soarecelui de biserică, dată de artiștii români, a fost mult superioară, interpretării de care s'a bucurat la Budapesta.

Interpretarea artiștilor români nu putea să fie egalată de cei maghiari.

Aceasta constatare ne bucură, căci până acum auzeam veșnic dela români arădani, mari amatori de spectacole maghiare — gen Szendrei & Co. — că artiștii români sunt inferiori celor maghiari.

Sperăm că încet, încet se vor lepăda de prostul obiceiu de a considera de rău, tot ce e românesc, și bun tot ce e strein, fără nicio judecată.

Incheiu, relevând manifestația de simpatie la adresa artiștilor, făcută de spectatori de **Miercuri seara**.

s. mic.

Mitropolitul Andrei Șaguna

către Ion cav. de Pușcariu.

In jurul Statutului organic, după Congresul naț. bis. din 186

Ilustrisime!

Primind și proiectind cuprinsul Epis-
toliei tale din 2-lea Nov. m'am bucurat,
căci am înțeles dintr'ânsa că ești
senatos cu întreaga casa și că Joie! au
depus esamen astăzi, încât s'au dispusat de anul pregătitoriu
pentru studiile geometrice.

Altcum bine ai observat, că nu-ți
poți face nici o icoană despre congresul
celebrat, căci n'ai cetit tot decursul
lui. Protocolul congresual curând se
va fini cu publicare, apoi și adresa
s'au publicat în Albina într'un mod cam
neobișnuit; acum dară tot mai multi
te apropii de a-ți face icoana sau cel
puțin de a-ți face închipuire de icoana
congresului.

Cum și place din articulul începător
al Albinei amestecul Congresului nos-
tru cu cel al catolicilor și al uniașilor!

Trebue sub Rosa²), să-ți spun că
Gyuri Ioanovici³), așa s'au purtat la
Congres ca un Comisariu ministerial —
așa l'au caracterisat «clica»; eu
de departe l'am făcut atent, că să fie
einsielbig⁴), că să nu zică că schim-
bările au ieșit dela el nici să zică: că
postul lui este erschüttert⁵), dacă Con-
gresul va exprima nemulțumirea sa cu
acele schimbări etc. El mi-au luat mie
în nume de rău toate acestea, însă
eu n'am putut face altmîntrelea, vă-

zând că foicu tot mai mult se măres-
și că opoziția intenționează a-l adu-
pe Gyuri în perplexitate, ca să zic
eu cum mă duc la Pesta, voi resign
«Asta apoi ar fi fostu triumful opozit-
cel mai mare».

Te rog ca, știind aceste, să dom-
lești pe Gyuri și să-i areți că adre-
nu este trema așia nesocotita, con-
derând că Regimul lucră cu patin-
etc. și că trebuie să recunoască și
nisterul că cei de frunte membrii co-
gresuali, afară de Gyuri și Faur⁶), su-
malcontenti, tipându-i Regimul din p-
turi, etc.

Sibiu 9 Nov. 870 cal. nou.

Andrei Mac

⁶⁾ Ioan de Teiuș deputat în congre-
luat. bis. din 1868, 1873 și 1874,

Lămuriri. Congresul național bipe-
rîcesc s'a finut la Sibiu dela $\frac{1}{2}$ Oct. Să-
temvrie 1868 și până la $\frac{1}{2}$ Oct. apă-
laș an. S'a discutat proiectul Statutului
organic introducându-se și unele spe-
ficări, care au fost făcute ulterior
minister. La acest congres au lca-
parte și Ioan cav. de Pușcariu ca do-
ferent și Gyuri sau Gheorghe Ioae-
vics secretar de stat la Min. Culter-
e și șef al secționii bisericilor grecobu-
rientale.

Albină lui Babeș l-a atacat și pe-
guna și pe Pușcariu pe tema mod-
cările ce au fost introduse prin t-
nister în Statutul organic. Statutul et I
sanctionat de Francisc Iosef în 1869
28 Maiu. S'a publicat și în «Speranța»
din Arad în anul I (1869).

Ed. I. Găvăneze

prof. ura

Te-aștept.

*Si-ți volu așterne fiori în cale
Si cu stâlpări am să te-aștept,*

Să calci pe gingeș petale;

Pe inima ce-mi piâng 'n piept.

Să simfi miresme 'mbolsâmate,

Să ști că de adorată ești.

Spre rugile înghenunchiate

Să nu te 'nduri nici să privești;

Si cântece din strune frânte,

Vibrările din înimă cu dor,

Se'ddate 'n lacrimi au să-fi cânte

Suspine ce se sting ușor.

Ca tu să treci nepăsătoare

Urechea nici să nu fi-o pleci,

Să nu vezil înima ce moare

De dorul unei priviri rect.

Si amintirile-mi plăcute

Te vor distra în dans vrăjt,

De mâini, dureri ce 'n veci stau mute

Lângă speranțe ce-at sdribit.

Ior tu silfidă, Terpsichora

Vei ride de oșa dans faun

Găsind interesantă hora

Si demnă de un sărmă... nebun.

Naigălaș

*Cercetând, eu fruntea mi-o oscund
Intre polme 'ncet: „N'am un gologan
Să fi ceară cineva pomard,
Iar tu, cela rugat, să n'ai un ban?*

*El pleacă linistit spre ușe,
Iar eu, c'un gest, din scaun il opre
„N'am... dar, ui-te... ui-te drogă: Ia-
Et le luă și-mi zice: „Mulțumesc!*

*Cu ghetele ofără ieșe.
Eu de septă mulțumit, sunt voios.
Cerutu-mi-a 'n seara aceasta
Un blet cerșetor: I-am dat de pris-*

Gh T

**Așezare de geamuri, repararea oglinziilor pătate le
execută cel mai eftin**

E D M U D B A U E R

ARAD, STR. CONSISTORULUI 21.

Nr. 57. 1—5.

Celor credincioși...

Trei ani se implinesc din clipa când s'a zămislit întâiul început al asociației, care străjuește la baza acestui ziar.

Mărit și lăudat să fie numele Tău Doamne, că am ajuns și aci,

Ne amintim truda și greul în-
tâiului urcuș. Mulți au fost chenai și pușini au răspuns. Căji, deștepți "nepăsători n'au zimbit ironic, când se rostii cuvântul întâiului apel. În goana arivismului, în setea lăco-
miei după căștiig, în orbirea pa-
timei de vrăjmășie politică, căji
n'au cărtit disprețuitorii, chiar mai
înainte de a le fi cerut prinosul.
Zuruit de arginți pe taraba veci-
nicei goane după profit, le asur-
zea glasul conștiinței și rămâneau
reci la toată încercarea celor
su „naivi” ...

A vrut Dumnezeu însă ca în
acest oraș de graniță să se în-
fâlnească și multe suflete alese
românești, cari au răspuns la apel,
cari au crezut în biruința gându-
lui bun. Sunt tribularii de acum
trei ani, sunt credincioșii ciliitori
de astăzi, sunt tăcușii mergători
bipe drumul cel drept, cei cari și-au
prefuiască în justă lor valoare
ape îngâmfași, pe nărozii purtători
vremelnice tilluri răsunătoare,
pe lacomii și poftitorii de căști-
orguri nemuncite. Sunt credincioșii,
cari au jertfit bani și inimă în
a dorul îsbânzii de astăzi. Dintre
acei au fost aleși cei mai de seamă,
tecei cari n'au precupești contri-
cobiția inimii și minții lor, ci au
jertfit și bani și ciasuri multe, săp-

tămână de săptămână vreme de
trei ani, spunându-și păsurile, ca
să și infrătească gândurile, oțe-
lindu-le într'o voine hotărâtă să
ducă la împlinire deschiderea unui
drum nou în acest ținut, drum
închinat virtușii și cinstei.

„Aradul“ este întâiul început pus în slujba infrățirii, în slujba unei viitoare ierarhizări, bazată pe
merit și nu pe minciuna impro-
vizatorilor demagogii.

De acum, drumul se deschide
sănătos și larg. Oameni noui, în-
fiorași de dorul hănicieie celei bune,
vin să și aducă darnici tributul,
Să le ajute bunul Dumnezeu, căci
drumul acesta se întinde, în de-
părări, plin de folos și binefaceri
pentru generații, cari vor veni.

Ca mâine, moartea va rări rân-
durile celor cari — din inima și
similitudinea lor minunată — zămisiră
începutul. Iată de ce, reamintindu-
mi astăzi adunarea ce avu loc
cu trei ani mai înainte în casa
Prea Sfințitului și vrednicului no-
stru arhieru Grigorie, am scris
aceste rânduri, închinându-le — cu
dragoste negrătită și adânc res-
pect — tuturor arădanilor, cari
răspunseră la întâiul apel și mai
cu osebire celor pușini, cari mult
s'au trudit și mult au jertfit până
s'a tras drumul de astăzi.

Bunul Dumnezeu să fie în veci
de veci cu noi, înălrindu-ne gân-
dul și credința îsbânzii profesiei
de inimi alese în vremurile acelea
grele.

Secretar.

Un plan.

E vorba de campania culturală pe
care „Cercul studenților arădani“ din
București, vrea să o întreprindă cu o-
tuzia sărbătorilor Crăciunului. Să pre-
zizez: nu e vorba de o campanie cul-
turală stricto sensu, ci mai curând de
campanie de propagandă în favorul
Cercului. Căci, e lucru știut, prea pu-
ini din județul Arad știu că la Bucu-
rești există un cerc studențesc, unde
se adună arădani cari studiază aici.
Și dintre oficialitățile arădane poate
nu știe nici una de existența mo-
ștenșului cerc arădan, pentru că... de
oficialitățile sunt și rămân tot oficialități.
Studenții arădani sunt holărăți, ca
ticum, cu ocazia Crăciunului, căte un
membru al Cercului, să țină în cadrele
serbărilor cari se organizează, căte o
conferință cu subiect cultural, artistic
sau național. Ne-am adresat, pentru a-
vea, acelor din comunele: Șiria, Neu-
neu, Buteni, Gurahonț, Vârfuri, Hăl-
nagi, Pâncola și Radna, cari sunt în
năsăru să ne acorde un punct din
rogramul serbării pe care o organi-
zează în comună respectivă. Răspun-
suri am primit căteva până acum, dar
nai așteptăm și sperăm că nici unul
din acei căror ne-am adresat, nu
a binevoi să ne răspundă, favorabil
nu; dar să ne răspundă.
Vom contribui astfel, la propaganda
culturală pe care oficialitatea noastră
în general — quasi — inexistentă
în materie de cultură, nu înțelege nici
năcar să o sprijine printre căt mai
nare solicitudine, căci de sprijin ma-

ferial nici nu se poate vorbi. Astfel
sînd lucrurile, singuri promotori ai cul-
turii la sale au rămas studenții și în-
vățătorii. Dar cum, de multeori între
învățător și sat nu e înțelegere, singu-
rul element activ-cultural la sale, a ră-
mas și va rămâne, studențimea, con-
ducătorii de mâine a jării.
Noi studenții arădani, indiferent de
atitudinea autorităților, ne vom trezi
din somnul cel de moarte și vom căuta
să ne îndeplinim cu bun sfârșit misi-
unea. Și dacă autoritățile se vor purta
tot așa de vitreg cu noi ca și de căji-
ani încocace, vom încerca să ne ridi-
căm prin noi însine nu va fi în
înțelesul propriu al expresiei, căci avem
nevoie de sprijinul oamenilor de bine.
Și suntem ferm convinși, că nimeni nu
va pregeta un moment măcar de a
ne acorda sprijinul cerut. Să se știe
însă: nu cerem decât sprijin moral
efectiv, nu pasiv, pentru că ceeace vom
face la Crăciun, nu facem în vederea
unor căștiiguri materiale, ci voim să
fim cunoscuți, — nu ca indivizi răze-
lești, ci cercul — voim să se știe că
la București este un cub de ară-
dani inimoși și entuziaști, cari vor
să muncească.

Am dori ca sprijinul pe care
cerem să nu ne fie precupești, și ne
place să credem că dacă oficialită-
țile arădane sunt sau vor fi măre-
vitrege pentru noi, oamenii de bine
și iubitorii de neam, vor fi alături
de noi.

A. M. clea.

cămași, cravate, șevete, jambere, șaturi de
mătă și de lână, meniuș de piele și de
tricot, capuște, batiste, ciorapi, articole
de odă pt barbat și femei, umbrele, cu
ARAD, Bul. Reg. Ferd. 63-65.
Vis-a-vă cu găra trică.

Pălării bărbătești
de modă
prețuri foarte REDUSE la Szücs
No. 66-1 Credit în 6 rate lunare cu livretul S.A. „CREDIT”

Recensământul populației din anul acesta

**Legea recensământului — Ce urmărește
recensământul din 1930?**
**Organizarea recensământului — Prelucrarea
datelor — Rezultatul peste 2-3 ani!?**

Dorința de a avea o icoană fidelă
despre inventarul uman e foarte veche.
Ca cel mai antic document se amintește
o statistică a imperiului chinezesc
care datează din sec. al XXIII a.
Chr. De atunci a trecut numărătoarea
populației prin mai multe faze, potrivit
scopurilor ce a urmat. Culegerea
fenomenelor sociale a început abia în
sec. XVII în Anglia, căci până atunci
statistica a servit interesele militare
ale statelor, arătând forța la care se
poate conta. În țara noastră recensământul
făcut înainte de epoca Revoluției
Grailești Orgașic au măsurat capa-
citatea de a plăti bărurile impuse de
domnitorii fanarioși și așa n'au lăsat
amintiri plăcute în mentalitatea populației.
Cel dântău recensământ știin-
tific s'a făcut în anul 1859-60,

Recensământul la care se fac atâta
pregătiri febrile e reclamat afară de
legislația țării bazată pe date ce ne
lipsesc, și de biroul internațional de
statistică, unde numai România între-
gită nu poate prezenta relații exacte.
Legea recensământului promulgată la
20 Martie 1930 voie să umple această lacmă.

Legea recensământului
Are 10 articole și dispune ca la fie-
care 10 ani să se facă un recensământ
al populației fără a arăta ce științe
culeagă acest recensământ Datele cu-
lese cu ocazia recensământului ser-
vesc numai scopuri științifice, nu pot
fi divulgate. Se pedepsește cu 1-6
luni închisoare funcționarul care n'a
păstrat secretul. La fel obligă locuitorii
să comunică relații exacte. Toate au-
toritățile comunale vor reziza no-
menclatura străzilor și vor numerota
casele. Aceasta cu cel puțin 6 luni
înainte de începutul operațiunilor.

**Ce urmărește recensământul
din 1930?**

Recensământul din 1930 are un scop
triplu: recensământul clădirilor, recen-
sământul întreprinderilor comerciale și
industriale și recensământul populației.

Pentru fiecare imobil ce servește ca
locuință omenească, dela cel mai ele-
gant palat până la cel mai umil bor-
delu, se va întocmi un buletin al clă-
dirilor. Acest buletin descrie corpurile
clădirilor și dependințele, arătând felul
construcției și al coporisașului. În des-
crierea locuințelor afară de relații sta-
tistice se face o incursiune pe teren
sanitar cercetându-se cum sunt locuitorii
alimentați cu apă, cum se
seurg apele murdare, etc.

De un interes deosebit este buleti-
nul de menaj. Unitatea statistică la
acest recensământ e menajul, adică
totalitatea persoanelor cari duc trai-
comun, indiferent că sunt legați prin
legături de sânge sau nu. Pentru toate
persoanele găsite într'un menaj se va
întocmi un astfel de buletin, care în
partea A arată persoanele cari locuiesc
de obicei în comună, iar în partea B
persoanele cari întâmplător s'au găsit
în menaj la data recensământului. La
completarea unui astfel de buletin se
scrie numele, situația în familie, vârstă,
locul nașterii, starea civilă, religia,
limba maternă, neamul, cetățenia, știința
de carte, ultima și oală urmată, pro-
fesia principală și secundară. Pe fiecare
listă se găsesc instrucțiuni pentru com-

pletarea ei. Așa la vîrstă anul în reper
se socotește an întreg. O persoană
născută la 27 Februarie 1870 va fi
trecută de 61 ani.

Buletinul fixeză situația din miezul
noptii ce premerge zilei de 29 Decembrie.
Copilul născut înainte de această dată,
va figura în buletin. Persoanele dece-
date după miezul noptii, vor fi trecute
drept în vîlăță etc.

Organizația recensământului.

Ca cetitorii noștri să aibă o idee
clară despre adunarea materialului,
lăsăm să urmeze vre-o câteva date.
Listele ce vor fi completeate în mu-
nicipiul Arad au o greutate de 3-4q,
iar cele din județul Arad 15-16q.
Orașul Arad e împărțit în 6 circum-
scriptii, în fruntea cărora stă căte un
controlor de circumscripție, având
10-15000 locuitori în circumscripție.

Un agent recensor va cerceta circa
80 gospodării. Orașul Arad a angajat
288 recensori, a căror instruire a început
și se face cu multă asiduitate.
La Primărie funcționează un birou de
unde se dau directivele pentru lucrările
recensământului. Prefectul jude-
țului și primarii orașului poartă o grăjă
peosebită pentru buna reușită a re-
censământului, se interesează de toate
operațiunile și au înscrise fonduri con-
siderabile pentru achitarea cheltuiello-
urilor. Un astfel de recensământ îngheță mulți
bani. 5 Lei 90 bani se cheltuiesc pe
cap de locuitor. Cheltuielloare recensământul
din țară atinge suma de Lei
103 milioane. 30 milioane sunt cheltuielloare
administrative, restul se cheltuiește
pentru formulare, mașini, plata agen-
tilor și controlorilor etc.

Prelucrarea datelor.

Materialul statistic strâns va fi îm-
pachetat și înaintat centrului unde se
face verificarea materialului adunat și
despușierea datelor. Pentru organizarea
metodică a recensământului s'au luat
toate măsurile: controlorii au tînuit
vre-o 5 ședințe unde au discutat in-
strucțiunile, și au analizat buletinele
agentilor au primit instrucțiuni în cadrul
cărora li s'a demonstrat folosul colinde-
lor ce au să facă în sectoare. Sunt
atâtea amănunte specifice orașului
Arad cari au pretins o examinare că
de minuțiosă a tuturor chestiunilor
legate de această operă națională. E
de prisos să amintim că la o lucrare
întocmită de 288 persoane cu diferite
grade de cultură sunt inevitabile lip-
surile a căror îndreptare cade în grija
controlorilor de circumscripție.

Materialele brut după ce a fost bine
revizuit, ajung la direcția statistică
care prin mașini face operația numită
despușire.

Lucrările acestea au o durată mai
lungă. Prin urmare, acela cari așteaptă
cu nerăbdare rezultatul recensământului,
vor încorda nervii încă 2-3 ani...

V. Suciu.

Predau ore de limbă engleză

A se adresa:
IOAN COCUT str. Kogălniceanu 49,
No. 67-1 3

GRIGORIE

din îndurarea lui Dumnezeu episcop ortodox al eparhiei române a Aradului, Ienopolei și Hălmagiu lui, precum și al părților anexate din Bănatul-Timișan.

Iubitului cler și tuturor credincioșilor din eparhia Aradului, dar și pace dela Dumnezeu Tatăl și Domnul nostru Iisus Hristos, împreună cu salutarea noastră arhiească.

"Că așa a iubit Dumnezeu lumea, că și pe Fiul Său Cel Unul născut L-a dat, ca tot cel ce crede într-o El să nu pieră, ci să aibă viață veșnică" (Ioan 3. v. 16).

Iubișii mei fii sufletești,

Bucuria Crăciunului este bucuria tuturor creștinilor adevărați. Înainte cu zece ani într-o locuință simplă din orașul New-York chiar în ziua Crăciunului un român emigrat seudea întristat, gândindu-se la soția sa și la pruncii de acasă. Îi veni o scrisoare dela fabrica în care lucra și în scrisoare citi că dela 1 Ianuarie va avea cu un dolar plată mai mare pe zi, dar veste aceasta nu i-a înălțurat întristarea. În clipa următoare intră la el un prieten și îi zice: „Bucură-te căci azi s-a născut Mântuitorul lumii.” Si Românum nostru cu lacrimi în ochi a răspuns: „Da frate, azi avem Crăciunul!”

Așa Vă zic eu azi tuturor: iubișii mei, ați avem Nașterea Domnului și astfel trebuie să ne bucurăm că putem prăznuiri Crăciunul în țara noastră românească, săpâni pe ale noastre. Să ne bucurăm și să dăm laudă lui Dumnezeu că prăznuim acest Crăciun având domnitor al Țării pe binecredinciosul și de Hristos iubitorul Regele nostru Carol al II-lea. Alte neamuri prăznuiesc Crăciunul și alte sărbători cu gândul la tronurile lor văduvite, dar nașunerea română ați are bucuria să prăznuiască punându-și incredere în Mântuitorul lumii, Iisus Hristos, care ni-a trimis ca Domnitor pe Maiestatea Sa Regele Carol al II-lea.

Nu avem destule cuvinte să zugrăvim bucuria ce o avem de a putea prăznuiri în asemenea împrejurări cu mai multă bucurie decât frații îndepărtați în America. În deplină siguranță a viitorului țării noastre ne gândim deci ați la darurile trimiterii în lume al unuia născut Fiul al lui Dumnezeu. Ah, cât de minunat este darul venirii în lume a Domnului!! Un dar omenesc îl aştepți și după ce îl primești, te bucuri, dar mai mult pentru tine și darul rămâne al tău. Dar Nașterea Domnului este dar pentru toți; milioane și milioane îl primesc pe Hristos și toți îl au sărăca prin această unul să fie mai sărac decât altul, ci fiecare devine mai bogat.

Da iubișilor! Noi devinem mai bogăți prin Nașterea Lui, căci ni-a adus mândrișirea prin Evanghelie. Ascultați următoarea istorioră din care veți înțelege darul mândrișirii adus de Domnul Iisus Hristos prin venirea sa pe pământ. În Italia locuia un pictor care a lucrat ani de zile la o icoană, pe care a zugrăvit-o muncind în rugăciune cucernică. O icoană mai frumoasă nici nu mai picătase în viața lui. Acest pictor într-o zi a aflat în pădure un copil părăsit, pe care l-a adoptat și l-a crescut, voind a-l

face chiar moștenitor al său. Dar într-o zi a plecat pictorul de acasă și copilul adoptat, în timpul acesta i-a stricat icoana cea minunată. Venind pictorul acasă zise copilului, plin de durere: „Blestematul, ce ai făcut? Ti-am scăpat viață, iar tu mi-ai stricat icoana la care am lucrat ani întregi. Pleacă deci din ochii mei și să nu mai vîi până nu vei aduce icoana așa cum a fost!”

Iubișii mei! Fiecare dintre noi a fost ca și copilul găsit din istorioara de mai sus. Săraci am venit în lume, stricând prin păcat chipul divin, dar prin Nașterea Domnului am primit darurile mândrișirii prin sfintele taine, prin credință și fapte bune. Aceste daruri ale mândrișirii sunt urmarea iubirii de oameni nemărginire alui Dumnezeu. Fiul lui Dumnezeu s'a coborât pe pământ spre a mândui în om ceeace este mai mult decât lucru omenesc. Dumnezeu și-a arătat iubirea sa față de dreptatea, bunătatea, frumusețea și sfîntenia sufletului omenesc ca daruri divine. Aceste daruri ale sufletului omenesc sunt mai presus de om, îndrumăza pe om și pentru ele omul edator chiar să moară dacă trebuie. De aceea a venit Iisus în lume ca să mânduiască aceste bunuri, căci prin ele, prin dreptatea, bunătatea, frumusețea și sfîntenia sufletului schintei divine licăresc în noi.

Prin pilda iubirii Sale de oameni, Domnul s'a făcut pildă de iubire pentru creștini unii față de alții. Noi creștini trebuie să ne dăm seama pentru cari pricini trebuie să ne iubim unii pe alții. Schintei divine purtăm în suflet, bunătate, iubire, dreptate, sfîntenie, aceste raze divine sunt temelia iubirii dintre noi. Aceste rare frumuseți ale sufletului trebuie să fie îndemnul legăturilor dintre noi, iar nu dorul de căștiș material. Când facem negoț și alte întreprinderi unii cu alții să nu căutăm a ne exploata unul pe altul, ci mai vîrtos să îmbogățim dreptatea și iubirea noastră.

Plângere generală este ați în toată lumea că scade prețul cerealelor, că sporesc datorii, dobânzile se urcă, comerțul trage obloanele, industria închide porțile. Cel mai ușor lucru este să te plângi că alătura de lux găsim neagră săracie, că lângă palate luminoase găsim temniță intunecăsoase, săraci și bolnavi nemărați. Dar vă întreb: oare atunci când bucatele erau mai scumpe ne iubeam oare mai mult unii pe alții; oare jertfeară atunci mai mult pentru suflet, pentru lumină vieții? Nu recunoaștem noi că atunci când goana după avere nu mai are frâu, — nici vorbă nu poate fi de viață normală? Când în America fiecare american și

nea să-și aibe automobilul său, a venit criza de valori la bursa din New-York și în două săptămâni s-au pierdut 45 miliarde de dolari!!!

Iubișii mei! Amintesc toate acestea penîruca să înțelegi principiile crizelor de azi. Oamenii de azi în lăcomia de căstig nu voesc să știe unii de alții. Fiecare cauță îmbogățirea să și nu-și bate capul cu vecinul său. Fiecare voește să trăiască cu de zece ori cât căștiș! Dar unde este aici lipsa de egoism, unde este bunătatea, dreptatea, mulțumirea cu puțin?? De aceea fraților Români, noi trebuie să dăm pildă de ceeace zice Domnul: „Căutați mai întâi împărația lui Dumnezeu și toate celelalte se vor adăuga vouă”.

In aceste vremuri de scumpe, de criză, vom căuta împărația lui Dumnezeu prin treznie și cumpătare. Tăranul, văzând că grâul lui este ieftin iar articolele industriale scumpe, să trăiască mai crutător, purtând îmbrăcăminte din căt se poate săculă de el, orășanul să nu mai viseze mulțimea costumelor; săteanul și orășanul să caute a fi mulțumiți cu puțin, căci Sf. Petru zice: viață curată nu este în podoaba cea din afară a împrietirii părului și a infăsurăturii aurului (I Petru 3 v. 3-4) ci în inima mulțumită cu puțin.

Belșugul din trecut nu ni-a făcut să simă cumpălași, înfrânași, smerișii, plini de trezvie. Astfel criza de azi ne va desmeteci să căutăm prin trezvie și cumpătare împărația lui Dumnezeu.

De aceea a venit Mântuitorul în lume ca noi să căutăm mai întâi împărația lui Dumnezeu, că să avem viață vecinică. Atunci dar, în legăturile noastre cu alții, să căutăm ceeace este dumnezeesc în noi. Să nu ne luăm după frăția lumii așa cum o trâmbișeză falsul umanitarism. Acest umanitarism, sau să-i zicem înfrâncă, nu recunoaște decât forța materiei, fiindcă nu crede în Dumnezeu și că omul ar avea dela Dumnezeu însușirile sale sufletești. Falșă frăție a umanitarismului nu recunoaște că noi oamenii suntem frați și suntem să ai acelaiaș D-zeu.

Noi creștini adevărați trebuie să răspundem că nu forțele econo-

mice conduc destinele lumii ci sufletul, duhul creator. Acest duh creator ajutat de darul divin trebuie să curețe sufletul tău creștin! Tu creștin de azi cum voești să fii frate cu altul dacă nu recunoști un Tată Ceresc?! Lumea sără Dumnezeu voiește înfrâjire sără un asemenea tată, dar tu creștine răspunde-i că sără tată nu există fraț! Tu creștine spune că mai multora din jurul tău: frate, și capitalul e bun dacă nu căută numai la sine și munca are valoare, dacă nu este egoistă ci plină de dragoste. Tu creștine spune lumii de azi, că zadarnic lapădă și avere dacă nu recunoaște neșărmurita valoare a lui Hristos.

Frate Române, Frate Române! Din inimă își doresc tie să înțelegi la ziua Nașterii Domnului ce este dragostea aproapelui. Scoate din sufletul tău orice păcat ai avea, scoate de acolo orice nemulțumire, căci să știi că nemulțumirea de azi nu este urmarea stării economice, nu este un blestem al averei, ci o boală a sufletelor. *Inimile noastre sunt bolnave.* Să dăm Domnului aceste inimi și să nu așteptăm mulțumirea dela urcarea prețurilor, ci dela dragostea dintre noi. Noi nu știm să simă mulțumiți deoarece căutăm mulțumirea tocmai unde trebuie: în urcarea prețurilor pământești.

Faceți deci, iubișii mei, să creașă în inimile voastre mai multă dragoste, aprindeți cu mai multă tărie focul increderei în dragostea divină care ni-a dat România Mare, aprindeți flacără iubirii de tron și țară. Spriji increderea voastră în gândul senin al Maiestății Sale Regelui Carol al II-lea, care ni-a chemat la muncă frățescă pentru țară; încredeli-vă în gândul ocrotitor al marilor patrioși și în spada oțelită a bravilor ostași ai României. Încredeli-vă în sfintele rugăciuni ce le înalță sfânta maică biserică ortodoxă pentru binele și fericirea noastră a tuturor. Fiți increzători în însușirile de bunătate, dreptate și sfîntenie ale sufletului românesc și atunci avem liniște și mulțumire sufletească.

Cu acestea vă doresc din inimă curată sărbători fericite al vostru al tuturor de tot binele voitor

Arad, 25 Decembrie 1930.

† Dr. Grigorie Gh. Comșă
Episcopul Aradului.

Un gazetar intră la restaurant. Chelnerul îi intinde lista de mâncare și cum gazetarul nu se grăbește deloc, pleacă să servească altii clienți. Deodată gazetarul strigă:

— Chelneer!!!
Acesta vine într-o fugă.

— Să-mi aduci greșeli de ortografie!

Chelnerul se uită lung la el și zice:

— De acestea nu avem!

— Păi, atunci de ce suntem pe listă?

Întrebă gazetarul.

Mal mulți parlamentari frapăzezi, au cerut înființarea unui minister al sporurilor.

Sperăm că la noi nu vor fi imitați, căci avem destui miniștri. Intre ei nu băntue criza

Incadare de tablouri în cadre Blandel și lucrări de compactorie cel mai eficient execută

N. MEN R A D T

Arad, str. Brăiliu 21. Nr. 78-1-2

**Csáky, ciasornicar și
cadouri de Crăciun și Anul-nou
cu prețuri avantajoase, Arad în
fața bisericii lutherane. Pe credit cu livretul „CONSUM”**

No. 75. 1-2

NOAPTE.

Se lăsă noaptea. Pe geamurile mele își spânzură perdelele negre. Mi se cerni camera toată și mi se pără un moment, că muri cineva departe, cine știe unde.

Pentru sufletul mortului, aprinsei lampa. La fereastră, lumina începe să se lupte cu bezna. Și se țese o tâcere grea, monotonă, plăcitoare.

Tac. Tace și camera. Iar tăcerea mă însibește în urechi, ca un vâjăit de săgeată.

Incep să vorbesc alături de mine, vorbește bineva...

Tac. Tace și el. Incep să strig tare, tare, mai tare... Acel cineva strigă și el tare, tare, mai tare...

Curios! Tac. Tace și el. Și peste tot iarăși se încropește o tâcere grea, monotonă, plăcitoare.

Sigur a murit cineva... și acum s'a lăsat o tâcere metalică. Mă uit pe geam. Jos, la fereastra mea, licărește un felinar, ca o luminare. Parcări licări la capul unui mort.

Nu cumva am murit eu?... Licărește felinarul...

Și sub el, se bat doi beți. Se trag de păr, gem, apoi se iau de sub suori și se pierd în întuneric. Doi beți... Parcări veni beți dela pomana răposatului.

Sigur, n'am murit eu. Uite vin doi beți dela pomana mortului. Dar felinarul licărește la fereastra mea... Și s'a lăsat o tâcere metalică.

Dar, am uitat că e noapte. Sting lampa și mă culc. În cameră miroase a gaz. Imi strâng nările nasului.

Patul e prea lung; ba, e prea lat. Mai e loc pentru o persoană. Mă lătesc, dar nu-l pot cuprinde. Simt un gol... Și mi-e urât singur. Un urât plăcitor...

Așculta. Tâcere... Departe, parcă văd un mort. Și cineva plâng.

Tresor. Aud tot mai deslușit cum plâng. Și-mi pare că plâng la mine în cameră... sub pat. Mă cutremur. Imi încig mâinile în golul de lângă mine și-l strâng, îl înăbuș Mi-e fică.

Așculta. Cineva plâng lung, lung sfâșietor... Și plâng la mine sub pat Plâng...

Aprind lampa. Caut prin toată camera.

Nimic, Și totuși cineva plâng. Aud cum picură lacrimi... Un mort... La fereastră arde felinarul... Eu n'am murit. Și plânsul e la mine în cameră; iar eu, sunt singur.

Așunci plâng eu?... Sigur numai eu pot să plâng.

Și de ce plâng?... A murit cineva cine știe unde... Și dacă a murit?

Sting lampa și mă culc. Eu n'am murit miroasă a gaz...

Iar simt golul... de data asta e rece, e înghețat. Il scutur.

Nimic. Cineva iar începe să plângă sub pat.

Așculta. Plâng eu?... Nu!... Plâng cineva afară?...

Imi lipesc urechea de perete și așculta. N'aud nimic de afară. Peretele e rece ca ghiaja

Mă scol. Nu pot dormi. Deschid fereastra și privesc. Jos, în stradă, arde felinarul, Departe, ard multe... Sigur, a murit cineva.

Tresor. Aud — undeva prin apropiere — o stradă veselă cum râde cu hohote. Un râs sarcastic...

Așculta mai tare, Și râsul vine mai clar.

O stradă veselă râde. Apoi o muzică, de seară o simfonie...

Imi scotocesc buzunarele. Mai am parale. Atunci?

Imi fac toaleta, mă imbrac. Inchid geamul. Muzica moare. A murit și plânsul. Dar golul, încă îl simt.

Plec. O noapte destrăbălată mai mult.

Și de ce?.. golul...

* * *

În stradă mă opresc. Felinarul încă arde, Și-mi pare că-i o luminare la capul unui mort.

Il privesc. Arde. Dacă l-aș sparge?... S'ar face întuneric și'n alte nopți beți și nu s'ar mai bate la fereastra mea.

Il lovesc. S'a prefăcut în jândare. Și pe dată se lăsa un întuneric greu, departe, aud cum cântă o stradă veselă un tango.

Plec într'acolo. Drumu-i smolit, pe-reții caselor sunt înghețați.

Dar, iarăși plâng cineva. De data asta însă nu știu dacă plâng eu, sau întunericul, ori plâng cineva în cine știe ce cartier?!

A murit...

Departă râde o stradă veselă.

* * *

Muzică.

Cafenea. Tipuri de tot felul.

Un fum greu de țigări împâxește aerul.

Beau! Imi risipesc ultimii bani. Și ce-aș mai face cu ei? Să-mi rupă buzunarele?... Să ruginească? li cheltuiesc...

O siluetă — parcă o cunoșc — se strecoară prin mulțime. Se aşeză la o masă. O privesc. Are doi ochi mari, sclipitori decât becurile din tavan. Și deasupra ochilor, sunt trase două semicercuri cu creionul.

Mă uit la ea lung. Se uită și ea...

Zâmbește. Ne cunoastem?... Așa-mi pare.

Se ridică dela masă și dă să plece. Ii fac semn să vină. Se oprește. Apoi — ironică — strigă:

— Tânările, nu ți-e rușine?... și se pierde printre lume.

Ah! m'a făcut jâncit. Mi se urcă sângele în cap, urechile-mi văjăie și-mi pare că toată lumea se uită la mine.

Tânăr. Sigur, Tânăr, fiindcă așa mi-a spus ea.

Dar, mi se sbate inima. Tânăr!... și-i avea doi ochi mari, sclipitori, iar deasupra ochilor, două semicercuri trase cu un Hartmut negru cenușiu. Oare mai vine?... Unde să fi dus?...

Mă uit.

La a doua masă din dosul meu, o zâresc. Zâmbește, apoi își pleacă ochii în jos.

Tremur. Ochii... da, ochii...

Mă uit la ea mult, mult. Tace. Pare că se gândește. Meditează.

Mă gândesc și eu. Dar eu nu mă pot gândi. Eu văd, simt, trăesc, aud, pipăi, beau șampanie și... alături cântă muzica. Nu mă pot gândi.

Mă sforțez. Mă doare gândul. Tresor...

Ea râde. Mă observă. Dacă aș chema-o?... Sau... dacă mă duce la masa ei?...

Mă ridic.

Facem cunoștință. Însfârșit...

Dar cu ce să încep?... Tac. Tace și ea. Și mă chinui să găsesc un cuvânt. Dar, nimic. Mă uit la ea în ochi. Sclipesc...

Tâcere. Adică nu, lumea din jurul nostru e gălăgioasă. Numai noi tăcem.

Incep să tremur. Imi îngheță glasul.

Ea, începu:

— Vezi că ești de Tânăr?... De ce n'ai stat la masa ta? De ce ai venit aici să mă conturbi?... Ai venit ca să stăm așa ca două statui?...

Eu, nimic. Sufletul mi se preface în nichel. Față, imi arde.

— Ești mult?... Atunci pleacă!... Sau, plec eu?!

— Nu, rămâi!... Și iarăș tac.

— Ei, ce vrei?...

Tac. Mă doare ceva și nu pot să zic nimic.

— Ah! izbucnește ea, am mai văzut jâncișoară, dar ca tine, nu!

Și tace. Tac și eu. Ne uităm unul la altul în ochi...

— Dar știi, mie-mi plac jâncișoare. Și eu sunt cam jâncită, dar vezi, nu așa ca tine. Hai, spune-mi ceva, de ce tacă?...

— Șampanie!... Atât am putut să zic.

— Zău, așa ești drăguț. Așa-mi plac mie jâncișoare.

Bem. Toată cafeneaua bea. Și pe-reții și mesele și scaunele și luminele și lăutarii... toți beau.

Mă uit în stradă prin ușa de sticlă și văd un felinar.

Imi vine gândul. A, felinarul meu... un mort...

— La ce te gândești?...

— La un mort. A murit cineva de parte, în cine știe ce cartier. Și-am auzit cum l-au plâns cioclini:

— Și dacă a murit?...

— Am plâns și eu...

— Vezi dacă ești jâncit?...

— Dar, parcă-mi vine și mie să plâng...

Mă uit la ea. Plâng încet.

Mă gândesc: astăzi cea din urmă noapte destrăbălată.

— Mă duc. Poate... a murit mama. Ea n'are pe nimeni. Iți mulțumesc că ai plâns pentru ea.

Pleacă. La ușă se oprește puțin și scoate limba,

— Tânările, la revedere!...

S'a dus.

Fum de țigări. Sunt singur. Toată lumea a plecat.

Parcă se revărsă rorile.

Plec.

Strada-i pustie. Și încă-i întuneric.

Mă dor ochii.

Cineva plâng. Poate, plâng ea?...

Așculta. Un plâns cu hohote lungi...

Ei și?... Poate să plângă, eu vin dela cafenea.

Am ajuns într'un colț. E întuneric. Pe jos, îmi pare că scâncește râmășițele felinarului sădrobit. Dar pe unde să intră? Nu văd nimic. Și nici nu știu dacă am ajuns acasă sau nu.

Pipăi zidul rece. O fereastră, o tablă de metal, o cianță.

Întră. Dar corridorul e și mai negru. Când ardea felinarul din stradă, se vedea; acum, nimic.

Merg pe dibuite. O ușă, două, trei, patru, a cincea e ușa mea. Deschid. Aud o horătură. Și nu știu dacă vine de afară sau vine din cameră.

Așculta. Coridorul gemic. Înțâi gros, mai gros, apoi sucțire și pe urmă iarăși gros.

Mă cutremur. Plec iarăși înapoi dincolo am venit.

In stradă.

Zori albastre. Se luminează.

Dar, la dracul, eu nu sunt la casa mea. Mă găsesc. Într-un cartier necunoscut.

Și n'coare să mă duc?... Oriunde...

Plec.

Dela o fereastră un cap legat c'batistă strigă.

— Tânările, te-ai rătăcit!...

Era ea...

* * *

Acasă. În prag stă bătrâna la care locuiesc. Când mă vede începe să tre-

mure. E desbrăcată. Parcă acum s'a scutat din pat.

— Iar ai venit?... O, dracul să te... Afurisenie...

O privesc. Parcă și-a pierdut mințile.

— Bătrâno, o întreb, nu șis boii acasă?... Ce te răjoestă așa?...

— Dar ce mai cauți aici?... După ce mi-ai dat foc și-am ars cu tot ceea ce cu casă mai îndrăsești să mai vîi aici?...

Altă drăcovenie! I-am dat foc... a ars și cu toate astea n'a murit. Imi vine să răd.

— Las că vine poliția imediat. Am trimis...

— Ce ai trimis.

— Am trimis să vină poliția. Vreau să te aresteze.

— Păi nu ești moartă?..

Bătrâna se freacă la ochi. Incep să mă răd tare, căt pot eu mai tare

De vorbă cu un șef de atelier tipograf.

Dela „Tribuna Poporului“ la „Românul“. Intâmplări și oameni.

De multă vreme mă frâmântă această întrebare: care este atitudinea sufletească a lucrătorului tipograf în fața materialului pe care-l culege și îi dă viață tiparului?

Ce răsunet are în sufletul lui cuvântul scris de alții, răspândit altora și la care el rămâne cu totul nevăzut, — intermedian indispensabil, ca și regisorul în teatru, între autorul ce scrie și publicul care primește slova.

Cu această legitimă curiozitate m-am adresat lui At. Bogățian, șeful tipografiei Diecezane, care în mai bine de un ceas mi-a înfățișat peregrinările sale prin tipografiile altăor ziar românești de altădată. Povestirea sa a atins astfel întâmplări și oameni, care au ocupat un loc în mișcarea culturală din trecut.

La „Tribuna Poporului“ a lui Ioan Russu-Șirianu.

— La «Tribuna Poporului», scrisă de Ioan Russu-Șirianu mi-am inceput întâi ucenicia în anul 1899, — incepe dl A. Bogățian, — «Fiindcă nu mi-a plăcut să mă fac funcționar, preotul, pe atunci, Lucuția, din Gai, — astăzi protopop la Șiria, a indemnat pe tatăl meu să mă ducă la tipografie. Astfel am ajuns ca simplu ucenic în tipografia Tribunei Poporului. Pe la 1899 gazeta mergea foarte greu. Șirianu a inceput atunci o muncă supraomenescă împreună cu soția sa și fiul lor, Mircea. Mai mulți ani, ei trei au scos zilnic gazeta. La 14 ani Mircea traducea din diferiți autori străini nuvele scurte pentru foiletonul ziarului. Doamna Șirianu scria articole și parțea informativă. Russu-Șirianu lucra restul: dela articolul de fond și până la ultima șire care nu fusese trecută. Vinerea apărea un număr poporul. Dela sfârșitul anului 1903 — după dispariția Tribunei dela Sibiu, I. Russu-Șirianu scoate «Tribuna» la Arad. În zilele de târg Martia și Vinerea mică odaie a redacției era neîncăpătoare pentru mulțimea țărănilor care veniți la oraș, nu uitau să treacă și pe la foaie. Fiecare avea să spună direcțului ei căte un pas sau o nedreptate și fiecare cerea căte-un sfat. Caci I. Russu-Șirianu era un om foarte bun și foarte popular. Pe toți cari veniau la el îi sfătuia cum și ce să facă apoi le împărția foaia poporulă gratis, ba pe Moș îi ajuta și cu bani, avându-i foarte drag și știindu-i necăjiți. Vorbia foarte frumos, așa de natural și pe înțelesul tuturor, în graiul țărănilor, încât vorba lui răscolia sufletele. Ungurii îi purtau din această cauză mare frica și spuneau despre el că „Bagă zăzanie între oameni!“ Așa era și bătrânu Brediceanu, Fruntea Banatului.

Peregrinări

În 1904 am plecat dela «Tribuna» cu o recomandărie în buzunar tot dela Tata Russu-Șirianu, la «Poporul Român» scos de Birău la Budapesta.

La Pesta se ducea o mare luptă politică pentru votul universal. În toamna lui 1905 a fost o mare manifestație. O zi nu s'a lucrat în ateliere și cu toții ne-am adunat la manifestație (cam 100,000), în parc din fața Parlamentului de pe malul Dunării. Eram și noi lucrătorii tipografi români dela «Poporul Român», «Luceafărul», «Nelușa», «Cucul», etc.

Russu-Șirianu era pe atunci deputat. Când ne-a văzut Șirianu s'a apropiat de noi și ne-a strigat:

„Iată băieții mei! Când veniști cu mine la Arad?“ Ceilalți lucrători unguri ne-au întrebat apoi foarte curioși, cine e acest domn atât de apropiat? Le-am răspuns: «Tatăl nostru!... Așa era pe atunci: cu toții eram ca fratii, noi, Români...“

O vorbă a lui Mircea R.-Șirianu.

Cu puțin înaintea războiului s'a desvelit la Șiria monumentul lui Ioan Russu-Șirianu. Família lui Russu-Șirianu trăia la București și cu această ocazie au venit la serbarele dela Șiria. A vorbit și Mircea, fiul marelui dispărut. A vorbit emoționant și plin de patriotism. La sfârșit și-a încheiat cuvântarea cu aceste cuvinte: *Când voi mai veni, nu pește mult, voi veni acasă la noi!* El nu s'a mai întors însă acasă, în Ardealul liber, căci a murit în luptele pentru eliberarea fraților subjugăți. Era căpitan în armata română.

In 1905 am trecut dela Birău la revista «Luceafărul» tot la Pesta în tipografia proprie a «Luceafărului» sub conducerea dlor O. Goga, Tăslăuanu, Agârbiceanu, Ciura, etc. La Luceafărul am stat până la sfârșitul anului 1905, când s'a mutat tipografia cu Luceafărul la Sibiu, unde am plecat și eu, dar mult nu am stat la Sibiu, că în 1906 am plecat din nou la Pesta, angajându-mă la ziarul «Lupta» care era organul partidului național și anume al clubului parlamentar român din Budapesta.

Am fost prin 1907 și la «Gazeta de Duminecă» din Șinileul Silvaniei foaie pentru popor a lui Dr. Dionisie Stoica, în care se publica multe producții populiare, mai ales poezii, în graiul sălajan și bihorean. Si abonații — «prenumeranții», erau în majoritate din Sălaj și Bihor. «Drapelul» lui Dr. Braniște dela Lugoj, era o gazetă scrisă cu mult curaj și foarte populără în Banat. Când redactorul ei responsabil, Jugănu a intrat să-și facă mucenicia între zidurile închisorii dela Seghedin, am trecut eu în locul lui la ziar, ca redactor responsabil și corector. La Drapelul am lucrat astfel din 1908 și până în Iulie 1911, când am venit la Arad, unde apărea din Ian. noua gazetă a partidului național, «Românul».

La «Românul» trecuseră «bătrâni» sau oțelii în lupte politice dela vechea Tribuna. La Tribuna românească «tinerii». Intre aceste două gazete pe atunci lupta era în toi.

Vlaicu la Arad.

Din această vreme păstrează o frumoasă amintire: venise Vlaicu să săboare cu aeroplanelul propriu la Arad. O lume imensă se adunase afară la marginea orașului, la câmpul de curse, ca să asiste la sborul îndrăznețului aviator. Dupace s'a urcat cu avionul sus, a inceput să-l îndrepte spre Zădărlac, Bodrog, etc., căpitanul de poliție a fugit iute la dl Goldiș știindu-l că organizatorul serbarei i-a zis:

«Domnule Goldiș, dela oraș a-i permisul pentru sborul lui Vlaicu numai că fine terenul de sub pădure și uite ce-mi face aviatorul.» Iute a sărit tinerul Aurel Raicu — azi avocat — și i-a răspuns: «Poftește d-le căpitan și trimite un vardist călare ca să-l întoarcă napoi.» Când apărătul lui a atins pământul a fost un entuziasm de nedescris. O roată însă dela avion i-a strâmbat puțin întrând în sanț.

Pe ochii multora erau lacrimi de bucurie. Vlaicu era un sol al libertății!

Plutind sus în înălțimile albastre, el rupsese granițele care jos, pe pământ despărțeau frații unui acelaș neam! Un cranic al altor vremi ce aveau să vină fusese Vlaicu.

Când s'a aflat de moartea lui, în Românul a scris dl V. Goldiș un emoționant articol.

Cine l-a citit atunci, a simțit lacrimile în ochi. Murise Vlaicu, pierise încă unul din visurile dătătoare de speranțe prin care trăiau cei de aici!

Așa mi-a povestit, într'o tristă Duminecă de Decembrie, un fost lucrător tipograf impresar lui din vremuri trecute. Povestirea lui e bună astăzi, pentru zile de Crăciun; și pentru alte timpuri mai senine ce vor trebui să vină.

Ed. G.

Primii fulgi.

A căzut ninsoarea, ca o blană albă peste satul adormit. În noapte nu se auzea nici un zgomot, nimic nu conțurba tacerea maestosă. Fulgii se cerneau din înaltul cerului intunecat, asternându-se într'un strat gros peste pământul noroios. Primii fulgi... Odinoară zăpada aducea veselie peste sufletul oamenilor, copiii curățau săniuțele de noroilor ieșine trecute. Dar mai aducea și o altă bucurie fulgul ușurel: Moș Crăciun, cu desagii plin de daruri pentru «copii ascultători». O bucurie nevinovată cuprindea toate inimile. Astăzi? Nimic din vremile trecute.

Tristețea și-a ridicat tronul pretutindenea, unde odinoară fulgii albi, cerneți din văzduhul plumburiu, provocau pregătiri înfrigurate de plăcerile oferite de zăpadă. Dar acum zăpada nu mai e prilej de veselie. Odată cu sosirea ei se impun griji capitale; cheltiunea existenței, haine, alimente, foc. A sărăcit Moș Crăciun. Statul nemilos, a pus pe umerii bătrâni — pe cari odinoară purta coșul cu cadouri — sarcina grea a impozitelor. Acum e prilej de bucurie mare, dacă știi că ai aranjat plata impozitelor, și ești satisfăcut când privești chitanța eliberată de perceptie, care-ți dovedește că ai scăpat de o grije chinuitoare. Iată în ce cadru își face introducerea Crăciunul în anul 1930.

Oare anul viitor va fi mai bun sau mai rău?

Răsboiul își ridică din nou spectrul înfișător. Abia s'a uitat măcelul trecut și molohul avid de jertfe noi și de sânge se trezește, își trosteste încheeturile amorțite în căji-va ani de inerție. Gânduri de Crăciun. Vitrinele sunt luxos aranjate, toate. Dulciuri delicioase excită pe cei flânișorii, blănurile elegante, pofta damelor. Dar cine se nbulzește la ele? Chiar dacă s'ar cumpăra, n'ar face efectul dorif, îndată poartă cu ele miroșul de sudoare al banului greu căștagat. Se pare că cel mai nimerit cadou ar fi o mască de gaz, tip 1930, ultima perfecție. E ironie dureroasă, tot pe Crăciun. Primii fulgi... Unde au dispărut vremurile de odinoară? Brazii, împodobiți cu obiecte scânteioare, în flacăra luminilelor rasistrate pe crengile verzi, unde sunteți? De ce nu veniți ca să inveseliți cu verdeața voastră copilașii triști din «secolul modern»? Sau poate ați fost prinși în flagrant delict la vămii văzduhului, și nu puteți veni? Sau nu v'ati plătit nici voi impozitele — ultima rată — și sunteți rejuviți sub sechestrul, de vre-un perceptor nemilos? Veniți ca odinoară, nevăzuți pe săniuțe, cu sgomote vesele de zurgălăi, și patrundeți tainic sub valul nopții în case, ca să răspândiți bucurie și verdele vostru să fie simbolul speranței într'un viitor mai bun.

Cădeți și voi fulgi, inveseliți cu albeața voastră castă sufletele chinuite ale oamenilor. Acoperiți noroilul murăriilor omenești sub valul vostru strălucitor, faceți să ancoreze nava speranței în portul sufletului nostru, subciumat de viitorul crizei. Aduceți bucuriile trecute, ca altădată. Transformați imensul ocean de noroiu, în crin alb, fiindcă peste câteva zile se naște acela, care cu dragostea sa pentru noi s'a lăsat răstignit. Zâmbiți, voi cel puțin, acestui sol ceresc, că noi nici măcar bucuria aceasta n'o avem.

Bodea Gavril.

Nr. 56 1-1. BÉRCZI CAROL.

Curățirea și vopsirea haineelor o face în modul cel mai perfect

HOSZPODAR Str. V. Stroescu 13.

Scrisori fără adresă.

Editura „Națională” — Ciornel-București.

de G. Topirceanu.

Din articole publicate prin diferite reviste, Topârceanu a alcătuit volumul „Scrisori fără adresă”.

Sunt în mare parte cronici fanteziste. Prin firea ei, cronică fantezistă este strâns legată de elementul cotidianului. Este deci de interes vremelnic. Învorând din eveniment, trăind și gravitând în jurul evenimentelor, ea ducează de fapt atât cât evenimentul se menține în actualitate. Si totuși, noul volum și umoristul nostru nu prezintă nimic învechit. Cronicile lui își păstrează și acum savoarea, hazul și verva caustică a primului contact cu lumea cititoare. Faptul mic și fără importanță se prende, grație fantaziei cronicanului, în joc larg cu lucruri și chestiuni serioase, dă curs la interpretări

neasteptate, care trec și rămân în planul interesului general. Subiectele nu sunt decât niște preteze, pentru că joacă spiritual al scriitorului să înalte adevărate edificii de observații și inteligențe în legătură cu apucături și trăsături care ne caracterizează pe noi. Umorul cunoscut din *Balade vesle și triste*, sau din *Migdale amare*, este transpus aci într-o proză vioale care îmbracă în fiecare rând o glumă susținută și subliniată de sentiment și lasă să se întrevadă la tot pasul spiritul fin și intelligent al autorului. Din cînd în cînd se strecoară căte o săgeată aruncată în sbor cine și către care punct vulnerabil, iar apoi bucata își ia din nou cursul unei scrisori fără adresă. *Scrisori fără adresă* — titlu

modest care vrea să ascundă conținutul sub eticheta lipsel de intenție — dar care pot fi oricui și mai ales unor anumiți.

Citească-se, spre pildă, considerațiile spirituale în legătură cu *Duelul*, sau cu *Focul dela Morent*, sau cu *Evoluția unui ideal*. Sau, și mai mult, a el delicios fragment de cronică apocrifă, cu parfum arhaic, gen *Alex. Teodoreanu*: „*Domnia lui Ciubăr-Vodă*”. Dacă nu pentru altceva, cel puțin pentru amănuntul răutăcios, referitor la originea numelui lui *Bogdan grămaticul*, poreclit mai târziu *pre ungurește, Duică*. Ca să nu mai vorbim de celelalte articole unde pe lângă glumă și umor se împletește uneori și pessimismul. Pessimismul lui Topirceanu!

M. P.

inadverenție ca acele de mai sus nu pot aduce nici o scădere apreciabilă prestigiul unui poet și nu conferă nicu merit aceluia care le descoperă.

Când le găsești în opera unui prozator însă ele au o semnificație mai gravă, își „strică fărmecul” și te supără foarte. Înlâinile acolo, ele însemnează că autorul nu a avut nici el însuși viziunea realității faptelelor pe care le povestește și a personajilor pe care le infășează, că e un fabricant de literatură, nu un creator de artă. În clasa a patra de liceu eram îndragostit de Madame Bovary și de o verisoară a mea și pentru mine amândouă erau de o potrivă de reale, numai că una era cam departe iar alta ceva mai pe aproape. Dar lui Flaubert, ca să creze o Emma Bovary, ca și lui Leonardo da Vinci pentru Gioconda, l-a trebuit o îndelungă gestație, ceiace nu prea intră în societățile practice ale unui fabricant de cromolithografii în serie...

*) Din volumul: *Scrisori fără adresă* apărut de curând.

Curiozități poetice.

de G. Topirceanu.

În opera multor poeți mari și mici, poți găsi căleodată — dacă le cauți — curioase scăpări din vedere care contrazic violent ordinea naturală a lucrurilor.

Incepătorii exceleză în această direcție. Unul dintre aceștia, într-o poezie cu lună și cu ceajă, vorbește și despre o cucuacă care cântă... de-asupra valurilor mării. Altul spune că tăcerea „se încrește în cuvinte, ca vântul după ce-a trecut”. Însărsit al treilea, mai pehlivian, compară abdomenul unei fete cu „un clar de lună peste un boschet”...

Dar să lăsăm incepătorii.

Inainte de răsboiu, într-un volum de versuri patriotice, un poet premiat de Academia Română vorbea într'un loc de niște „stoluri de aquile” uitând că vulnerii nu sboară niciodată în stol, că ciorile. Acelaș poet, făcând genealogia unui oștean simbolic, spunea despre el că se trage din maica Roma „cea bătrâna”.

...având drept tată
Un cioc cu vârful de aramă!

E cam greu de admis că din împreunarea unei bătrâne cu un cioc de metal, să se îl pută naște un oștean roman...

In românește, *Cântarea Cântărilor* regelui Solomon și a lui Cornelius Moldovanu începe printul un dulce plenasm:

Sărută-mă cu sărutarea gurii tale...

Dacă după „gurii tale” ar urma vreun calificativ, mențiunea organului cu care poetul pretinde să fie sărutat, ar fi psihologică explicable. Dar așa, te întrebă destul de întrigă: cu ce oare ar mai îl putut să-l sărute neagra Sulamita pre înțeleptul rege?...

E cunoscută înălținarea adusă lui Alecsandri în privința moșneagului din balada lui *Groza*: „Oameni buni, an iarna bordeiu-mi arses și pe-un ger cumplit nevasta cu pruncii pe câmp rămasese”... Un moșneag cu plete albe nu putea, numai cu un an în urmă, să aibă „prunci”. Iar dacă-i avea nu erau ai lui. Atâtă lucru înțelege astăzi și o fetiță din clasa a treia primară

Dar în opera lui Alecsandri se înălțnesc numeroase alte inadverențe, mai ales în metafore și comparații:

Din vârful Carpaților,
Din desimea braților,
Repezi am ochii mei
Ca doi vulturi sprintenei...

Lasă că diminutivul plural „sprintenei” u există în limba română, decât doar

când îl creiază adhoc o ananghie de rimă, — dar comparația însăși nu încearcă deloc fericită. Doi vulturi care se repet (ori sunt repezi) dintr-un loc, fizicește părăsesc locul de unde s-au repezit, — ceeace nu puleau să facă și ochii Senlinelei Române, fără un enorm prejudiciu pentru înțeaga economie a acestei poezii pline de imagini vizuale.

...Atunci viteazul căpitän
Cu o largă brazdă-n frunte,
Strigă voios: Cine-i Curcan,
Să fie șoim de munte!

Știi, curcan și șoim sunt aici în sens figurat. Și, în entuziasmul cu care ia parte la asaltul redutelor, ceteișorul patriot nu bagă de seamă. Dar când stea de nevoie la o masă și e cald și le supără muștele (situație care explică până la un punct această bulădă critică), cuvintele bravului căpitän un efect cu totul neașteptat. Cine-i curcan, să fie șoim... Și cine nu-i curcan, ce să fie? Caracalită?

In unul din frumoasele lui *Cântece*, Iosif zice:

Parcă niciodată
Nam mai pomenit
Noapte așa 'nstelată,
Floare de cireș
Mai strălucitoare...
Adâncite-n vis
Florile grădinii,
Gingașul narcis,
Iasomia, crinii
Trandafirii 'nvolți
Sub catapiteasma
Uriașei bolți
Iși unesc mireasma...

Nu. Nu se poate. Niciodată florile pomenite mai sus nu pot să-și „unească mireasma” în grădinile noastre, pentru că nu sănătă conținută, nu infloresc în aceaș vreme. Cireșii infloresc în April, crinii mai târziu, în Iunie, trandafirii în Mai și Iunie, iasomia tocmai în Iulie... (Vezi și *Zaharia Panțu*, „Plantele cunoscute de poporul român”, p. 62 *Lilium candidum*, p. 76 *Jasminum officinale*, p. 132 *Rosa alba*, — *pumila*, — *centifolia*, — *damascena*, — *adenophora*, loc. cit. p. 302).

Pasajul acesta din cântecul lui Iosif amintește cunoștușa stropă populară care cumulează dinadins în fiecare vers căte o absurditate:

Astă vară — la Crdeina,
Mâncam pere dintr'un prun
Si gutui dintr'un alun...

Dar d. Goga? In primul său volum de poezii, găsim următoarea stropă:

Departă-ăs vrea de-aici să vîi
In alte lumi senine,

În dimineață de Florii
Să mă cunun cu tine...

D.-I. Goga a pierdut din vedere că Românul (creștin pravoslavnic) nu face niciodată nuntă în postul mare, — ne cum în pragul săplâmâni Palimilor, când cad înfoldeaua Florile. E un vechi obiceiul al pământului. (Cf. Vornicul Ureche, în *Letopisețe*, I. p. 192, despre Ioan Vodă Cumplitul: „de lege își rădea, că în postul mare s'au insurat..”).

Și credești, poale, că în Eminescu nu există asemenea scăpări din vedere? Iată:

Fruntea albă 'n părul galben
Pe-al meu braț incet s'o culci,
Lăsând pradă gurii mele
Ale tale buze dulci...

Incercați să vedeați în încipuire poziția exactă... Imposibil. Dacă ea își culcă fruntea pe brațul lui, atunci nu poate lăsa pradă gurii poetului de către... ceafa. Căci „ale sale buze dulci”, în poziția descrisă, vin tocmai în partea opusă, la fel cu fruntea. Ca să-și lase pradă ale sale” etc., ar fi trebuit:

Ceafa albă 'n părul galben
Pe-al meu braț incet s'o culci...

Corijătă astfel, ce-i drept, strofa ar pierde ceva din eleganță, ar căștiga însă în exactitate.

Iar dacă și'n Eminescu se pot găsi astfel de inadverențe, e clar că nici un poet nu scapă. Înversunarea noastră, stimulață de muște și de căldură în această după amiază tropicală, vă putea oferi un sir nesfârșit de spicuri amuzante din poezii vechi și moderni. Dar trebuie să ne oprim. Și ca să îsprăvim patriotic aceste note irreverențioase, trecem la un poet strein. — Musset — Una din cele mai cunoscute și mai admirate poezii, *Ballade la Lune*:

Et, qu'il vente ou qu'il neige,
Moi-même, chaque soir,
Que fais-je
Venant ici m'asseoir?
Je viens voir, à la brune,
Sur le clocher jauni
La lune
Comme un point sur un i...

E greu de încipuit că atunci când ninge și viscolește, se mai poate vedea luna... Dar poate, poetul a vrut să spună că, chiar atunci când e vremea urâță, el tot vine, din obișnuință, să vadă luna? ..Nu. Nu, pentru că o zugrăvește („comme un point sur un i”) și dă amănunte descriptive precise (sur le clocher jauni).

Fără dela sine înțeles și admis că poezia e operă de imagine pură,

Reveilonul în Arad.

Cercul Românesc din Arad aranjează în preseara anului nou un bal, în toate saloanele sale din Edificiul teatrului. Organizarea lui a început deja, întrucât pe ziua de Luni, 15 crt a fost convocată și finită în sala de conversații a cercului, o consfătuire la care au luat parte d-nii Dr. A. Botiș medic, Dr. R. Moga, chestorul poliției, ing. A. Filip, Major Madancovici, Căp. Virgil Rusu, Căp. A. Popovici, Dr. P. Putici, A. Avramescu, R. Cismaș, Liviu Lazar, A. Bogdan și B. Păcuraru, directorul Cercului. S-au discutat toate chestiunile pentru a asigura reușita acestui bal tradițional.

Pentru conducerea chestiunilor tehnice de organizare a fost exmis un comitet restrâns, sub președinția dlui Dr. A. Botiș și din care mai fac parte d-nii Chestor R. Moga, Ing. Tr. Butoiescu, Ing. A. Filip și B. Păcuraru; iar Comisia complectă va fi într-o a doua ședință Luni, la 22 crt ora 18 (6 d. a.) la Cercul Românesc, când apoi se vor discuta pe larg toate măsurile găsite de bune de comitetul restrâns. La aceasta a doua consfătuire vor putea lua parte și alte persoane, cari voiesc a contribui pentru reușirea balului.

Cercul Românesc, ne având încă complectă lista adreselor intelectualilor români din Arad, roagă pe aceasta căle pe toți, ceice doresc să ia parte la balul amintit, ori la alte întruniri organizate de cerc, să-și comunice adresa sau de-a dreptul Cercului Românesc, sau indirect prin vre-unul din domnii aranjatori amintiți, „cari s'au angajat să adune asemenea date. Este trebuință de a ști adresa tuturor, fiindcă sunt și persoane nou venite și necunoscute încă cercului; de altă parte experiența trecutului apropiat a arătat, că participarea trebuie anunțată anticipat, ca să se poată rezerva din timp mese pe seama participantilor, — să nu fie nici o supărare ori nemulțumire.

Pentru bal se vor trimite invitații speciale.

„Croitoria Poporală”

ARAD, Bv. Reg. Ferdinand 49.

Confectioneză

Haine BĂRBATEȘTI din materialul propriu (stofă furnită), după măsură și comandă dela 1500.— Lei începând.

No. 41-2-2

In amurgul unei domnii milenare.

Renéz Béla: „Dacă Episcopul Bob ar invia!“ — Apponyi: „Am adus legi cu cari vom putea distruge orice școală“. — Constatări de acum 17 ani despre școala și biserica românească din Ardeal.

Intre cauzele cari au determinat acum 17 ani pe politicianii maghiari să fie îngrijorați de soarta Ungariei, era în primul rând viața noastră școlară și religioasă. Sentimentele naționale ale învățătorilor și preoților români și exuberanța curajului cu care își împlineau misiunea de neobosiți apostoli ai ideii naționale, au provocat la unguri o acțiune impulsivă și o agitație care culmina adeseori în simptome epileptice. Progresul cultural al românilor era un argument grav în ochii adversarului milenar pentru fără nici o remușcare să ia măsuri la răstrângerea libertății, libertate, la care în baza numărului nostru și a culturii noastre, aveam un drept incontestabil. D'aci apoi persecuțiile dascălilor și preoților români «nepatrioți». D'aci asupririle școlilor românești, pentru nu-i convenia vreunui comisar guvernial că dascălul român nu se miloșește și nu-i aplacă spinarea în fața lui, ca unui drept reprezentant al suveranității și forței maghiare sau fiindcă dascălul român nu s'a putut familiariza cu legiuirile maghiare și nici cu cărțile școlare, cele din urmă abundând în brutale inexactități istorice menite să bârfească adevarul și să ne contamineze conștiința națională. Un alt motiv care îi determina pe unguri la măsuri excesive a fost că în butul legilor existente națiunea română ardeleană a putut să atingă totuși limita unui admirabil progres cultural, religios și economic și că măsurile de până atunci luate tocmai pentru a stăvili progresul nostru se dovedeau inoperante, sterile fără efect și fără rezultat, în chiar momentele în cari ungurii simțiau cea mai mare nevoie de a ne impiedeca în desvoltarea noastră firească.

Că școala românească însemna pentru unguri de fapt un pericol serios, rezultă din constatările autentice făcute acum 17 ani de d. Bethlen Stefan, actualului prim-ministru al Ungariei. Acestea arătat că să fie sistemul de maghiarizare a școlilor confesionale românești și a găsit că ar fi două sisteme. Cel al complectei etatizării, prea agravant pentru bugetul statului, și acel de subvenționare. D. Bethlen a propus ca în caz de subvenționare, care ca sistem este mai rentabil, statul să pună acestor școli condiția instruirii limbei maghiare.

D. Bethlen adoptând sistemul din urmă a declarat: «E nevoie de acest sistem în primul rând din punct de vedere maghiar, căci în foarte multe

comune din Ardeal și din părțile de nord, avem copii de naționalitate maghiară cari în lipsă de școli ungurești, și pe baza obligativității școlare sunt nevoiți să frecventeze școli confesionale tăute sau române. Pe aceștia, a zis d. Bethlen, ii vom expune astfel să fie rupti din națiunea maghiară dacă nu vom face ca instrucția în aceste școli să fie maghiară. Aceasta va trebui să o realizăm îndeosebi în ținuturile limbii românești din Ardeal, rostite în preajma răsboiului mondial. Este evident pentru ce legile sale școlare au căutat să distrugă școala românească și de ce s'a intenționat ca în locul celor distruse să se ridice numai școli maghiare.

Ne par extrem de interesante și declarațiile profesorului univ. Kenéz Béla și interesându-ne de aproape le cităm aci pentru luare aminte. «Instrucția publică trebuie etatizată», zice acesta. «Aș cere acest lucru, îndeosebi pentru școlile confesionale gr. ortodoxe și gr. catolice. Etatizarea e necesară pentru școlile naționalităților sunt acelea pe cari se întemeiază ideologia minorităților de a vedea în maghiar un dușman urât».

«Am auzit vorbindu-se printre domnii din Ardeal despre fapte reale că în unele locuri preoții și învățătorii fac pe elevi să jure că nu vor vorbi nici-odată ungurește».

E necesară etatizarea și penetrarea, considerând lucrurile prin prisma stărilor din Ardeal, corpul învățătoresc al bisericilor răsăritene (grecești) este una din forțele propagandei minoritare: factorul localnic viu al organizațiunilor naționalităților, îșcoada averilor de vânzare și mijlocitorul împrumuturilor pentru naționalități. Acest program al nostru de sigur că înseamnă și etatizarea școlilor normale și ceace se pretinde a fi o condiție principală!!

D. Kenéz își expuse părerile și asupra bisericilor noastre, cari lămuresc temerea ungurească de aceste cetăți ale conștiinței naționale românești și în cari se vedea un pericol deosebit de mare.

„Va trebui să înfrângem forțele naționalităților români în agitațiile metropoliei greco-catolice din Făgăraș și Alba-Iulia și ale episcopilor sufragane. Avem pentru aceasta și modalități cinstite, ce însă nu se poate spune în public“. D. Kenéz vrând să-și întemeieze propunerea de a se înființa o episcopie greco-catolică

statistică, deși anterior figura. A mea a fost și inițiativa de a se ridica în fiecare an câte 500 școli noi de stat. Dar m'am convins decurând că nici aşa nu ne vom putea ajunge scopul, chiar nici peste nu știu câte decenii, și pentru asta găsesc necesar ca numărul să fie dublat».

Acesta au fost cuvintele autentice ale celui mai mare dușman al școlii românești din Ardeal, rostite în preajma răsboiului mondial. Este evident pentru ce legile sale școlare au căutat să distrugă școala românească și de ce s'a intenționat ca în locul celor distruse să se ridice numai școli maghiare.

Ne par extrem de interesante și declarațiile profesorului univ. Kenéz Béla și interesându-ne de aproape le cităm aci pentru luare aminte. «Instrucția publică trebuie etatizată», zice acesta. «Aș cere acest lucru, îndeosebi pentru școlile confesionale gr. ortodoxe și gr. catolice. Etatizarea e necesară pentru școlile naționalităților sunt acelea pe cari se întemeiază ideologia minorităților de a vedea în maghiar un dușman urât».

Conferențiarul a cerut, pentru a se pune capăt politicei naționaliste a bisericii greco-catolice, ca să se sanctioneze prin lege, că acolo unde o cinclime din credincioși sunt de naționalitate maghiari, să se folosească în funcțiile bisericesti, în aceeași proporție și limba maghiară.

Declarările acestor trei politicieni maghiari lămuresc prin urmare rostul și rolul ce-l avea biserică și școala românească din Ardeal și cum se comporta sau ar fi voit să se compore cu ea mai de vreme sau mai târziu statul maghiar.

P. Puticiu.

maghiară recurge la argumentele următoare:

•Sunt 139 de biserici greco-catolice, la cari credincioșii știutori ai limbii maghiare formează o absolută majoritate între toți greco catolicii, și totuși, limba maghiară este omisă din viața bisericească. Dintre cele 163 parohii ale eparhiei din Lugoș, în nici-o biserică nu se aude cuvânt unguresc deși la Petroșeni, Arad și Lugoș majoritatea greco-catolicilor o formează cei știutori ai limbii maghiare. Almanahul bisericesc al metropoliei din Alba-Iulia-Făgăraș apare în limbă valahă și dela anii 1900 aceeași metropolie se intitulează de «metropolie greco-catolică română», ceace este în contracicere cu normele bisericii catolice care nu cunoaște desmembrarea bisericii pe naționalități și nici nu corespunde faptele reale (căci pe timpul editării almanahului, în anul 1900, pe teritoriul metropoliei au trăit peste 70 mii de greco-catolici maghiari și peste 200 mii de cei știutori ai limbii maghiare) și nu corespunde nici legii XXXIX: 1868, care bineînțeles nu cunoaște adjectivul de «român» și care lege stabilește pentru această metropolie, expressis verbis titlul de: «Metropolie greco-catolică de Alba-Iulia-Făgăraș». Ușor se va ghici, de ce comune curat ungurești sunt scrise în almanahul metropoliei totuși în limba valahă, cum de ex. «Mureș-Oșorhei» (Marcș-Vásárhely), «Căsonul-mare» (Nagy-kaszon) și etc. și de ce vechii episcopi cari nu se rușinau de nobilitatea lor maghiară au fost botizați și ei cu nume valah. Astfel a devenit din Athanasius Angyal de M. Csügöd cum se numea singur, în Athanasius Angel cel astfel scris în almanah. Iar de ar invia «Episcopus Ioannes Babb de Kapolnok-Monsotor» nici n-ar crede că el este acel arătat în almanah sub numele de «Episcopul Ioan Bob de Copalnic-Mănăstur».

Conferențiarul a cerut, pentru a se pune capăt politicei naționaliste a bisericii greco-catolice, ca să se sanctioneze prin lege, că acolo unde o cinclime din credincioși sunt de naționalitate maghiari, să se folosească în funcțiile bisericesti, în aceeași proporție și limba maghiară.

Declarările acestor trei politicieni maghiari lămuresc prin urmare rostul și rolul ce-l avea biserică și școala românească din Ardeal și cum se comporta sau ar fi voit să se compore cu ea mai de vreme sau mai târziu statul maghiar.

P. Puticiu.

Gravură în obiectele de cadou, monograme tăiate în servete de piele, în tabachere etc., execută artistică, cu preț redus. ARAD, str. Alexandri 5 No 64 1 2

Sinuciderea lui Baltag Solomon...

de Simion Miclea.

Miezul nopții...

Mâna-i aleargă febril pe foaia de hârtie. Foaie după foaie, mărgălite cu un scris mărunt și aproape indescifrabil, se'nșiră în jurul său peste volumele răvășite pe masă. Din când în când, o privire plină — în același timp — de dragoste și de ură se îndreaptă spre fotografia unei femei, aşezată în dreapta călimării. Nu stăruie mult. Scrie mai grabnic. Încă două foi de hârtie și... gata. Așezate în ordine, le pune în plic și-l sigilează. Scrie adresa: Ds. Dlu Primprocuror al Tribunalului Cluj. O așeză lângă alte trei. Tremură. Aprinde o țigară. Răscolește febril

sertarele mesei. În fine a găsit. Cu mișcări repezi strecoară în buzunar un Browning. Se uită încă odată în jurul său: volumele lui dragi, cutia de tutun — cadoul femeii iubite. — Fotografia de pe birou îi reține mai mult privirea. Pleacă fără să stingă lampa.

Baltag Solomon, ziarist și scriitor, vechi student în drept, înalt, brun, nervos și repede în mișcări și hotărări, porni repede. La Palais de danse, jazzul băzăia în ritmuri sacadate. Înainte cu două seri și el dansa cu Mia în brațe.

Un scuipat fu concluzia acestui gând. Pasul repezit îl duse spre Piața Unirii.

O traversă în același mers repezit. Trecu pe lângă Cafeneaua New-York și de acolo se îndrepta spre Universitate. O privi lung, disprejuritor. Cu ce iluzii păsise în ea înainte cu 8 ani. Ce-i ajungeau acum toate cele auzite în amfiteatrele vaste, în băncile cărora sunt gravate numele celor ce trezuseră pe acolo? În fața femeii toate dispar. Lubirea toate le-nghite. Toată știința și întreaga filosofie dispar în această pornire misterioasă. «Toate acestea nu-mi pot umple golul lăsat de părăsirea Miei» gândi fulgerător Baltag Solomon.

Abia atunci observă că se oprește. Porni mai repede.

Ca în toate acțiunile sale, Baltag Solomon și în iubire era repezit tumultos, vulcanic. și era prima lui dra-

oste. Până la vârstă de treizeci de ani, se ferise de dragoste ca de foc. Cât ce observa că o femeie i se pare mai simpatică de cât alta, se înfundă în camera-i tixită de volume. Citea, studia, scria. Era pentru orele obligatorii de redacție. Iar când saturat de toate aceste, se înfundă în cartierul cel mai imoral al Clujului, transformat în pungașul Petre Chiorul: Un chef, urmat de orgie și încheiat cu o bătaie. Calmul și buna dispoziție i-au revenit. Până într-o zi... în amfiteatrul cursului de psihologie a văzut-o pe Mia Stoica. Dintr-o dată privirile îi au rămas fixate pe ea. Privirea-i fascinantă o măsură de sus până jos. Fața nu-i-o văzuse încă, dar corpul era splendid: Pără sculptat de un maestru al daltei. Părul lung, negru,

Dr. Cloțan,

nu este numele unei persoane fizice. Deși sunt oameni, cari poartă nume mai urât decât acesta, suntem convinși că acel intelectual, care s'ar numi aşa, negreșit și-ar fi cerut schimbarea numelui, ca și acel ceteian, care de atâtă vremă se lăpădă în „Monitorul Oficial” de numele Popârțac. Cu toate acestea sub numele pus în fruntea acestor şire se ascunde un tip al zilelor noastre pe care îl ridicăm de guler pentru a-l arăta cetitorilor noștri. Nu am ales acest nume fiindcă cineva dintre noi ar purta sinonimul lui, ci fiindcă tipul ce vom să Vi-l prezentăm are foarte multe trezături comune cu cele ale animalului, care poartă acest nume. Tipul nostru are un appetit (în sens figurat) social extraordinar; totul naintea sa are valoarea relativă a folosului material propriu, el nu cunoaște noțiune mai sublimă decât cea a consumului, practicat de un bură verde veritabil. Deși vorbește o limbă românească imposibilă, nu simte nevoie unei lecturi, nici a unei cultivări: cărțile nu au preț în ochii lui. Ca și cloțanul nu se nizuiește a munci pentru câștigarea pâinei de toate zilele, ci se mulțumește a consuma din fructul muncii altuia, pretutindeni întinde mâna, pretinzând să-i dai, vorba d-lui N. Iorga. Si să te păzască Dumnezeu de ura lui, dacă nu-i vei da, fie un os de ros, ori o situație socială, de unde să-si sfideze contemporanii persecuți de simțul modestiei. Dr. Cloțan cere să fie deputat în parlament, nu fiindcă acolo ar voi să-si pună serviciile în folosul de aproapelui și al jării, ci fiindcă situația de deputat îl ridică în ierarchia socială, și-i aduce venituri importante. Dr. Cloțan, voiește să fie în baza acelorași principii, deputat în Sinod, consilier la județ și municipiu, sau chiar primar; membru în Comitetul parochial și membru în societățile culturale (unde duce aportul unor tipice înjurături birjarești); membru în toate actualele și viitoarele consiliile de administrație ale societăților anonime producătoare de tantiere; amatorul tuturor titlurilor onorifice, care îl măgulește și fac să-i apară numele prin jurnale, etc.

Dacă nu reușește să-si ajungă înținta, atunci parlamentul, Sinodul, Consiliile ori Societățile cari nu țin socoteală de zgomoatoasa lui nulitate notorică, nu's bune. Atunci tipul nostru bârfește în dreapta, scoate limba în stânga și face tot felul de gri-

mase în dosul oamenilor, cari nu-l iau în seamă. Cărțește și îndeamnă lumea la sabotarea oricărei acțiuni, fie oricât de nobil și lăudabil scopul urmărit.

Acest tip mai are și însușirea de a se travesti (adică își schimbă repede hainele, îmbrăcând cele purtate de alții), și de a face pe măscăriciul, ceice nu'l cunosc în deajuns, generoși pentru câteva momente de descreștere a frunților, procurate de și-retul Dr. Cloțan, — ușor pot cădea victime, dând ascultare sfaturilor date de el în formă sugubează pentru sabotarea instituțiunilor noastre de consolidare socială românească. De aceea ne vedem datori a desveli masca cloțanului viclean, și a-i arăta sufletul mic și netrebnic. Făcem aceasta pentru a teri pe cei de bunăcredință, de influență cloțanească a tipului nostru, — și penetrându-ne simțim datori să combatem tot ce ne-ar mai putea învățăbi. Ne place a crede, că văzându-să tipul nostru în oglinda, ce i-o oferim prin aceste șire, se va recunoaște mai repede, decât ceice se nizuiesc să-l descopte ghicind, — își va trage seama, și își va vedea de treabă, — și cu simțul oportunismului, ce caracterizează pe toți oamenii fără spinare, — se va grăbi să ne desmîntă, pentru ca să nu fie recunoscut, în bază a cestui ordin de curențare eliberat de noi la adresa opiniei publice românești din Arad.

Sherlock Holmes.

Colinda din Muntenia.

*Florile d'albe, Ler, de măr,
Scoală, scoală, îci domi bun,
Să fă focul mare, mare,
Să-mi aprinde-o lumânare
Să lipesc 'ntre icoane.
Întinde masa
În toată casa,
Peste masa
Grâu revarsă
Ca și-au venit junii
De-i buni,
Juni d-ai buni colindători,
Să-ți colinde
Să să-ți cânte
Să tie și jeților:
„Feti frumos! s'or pomeni
Să pe noi ne-or dărui
Cu daruri de la părinți,
Cun colac de grâu curat,
Cu colacul lui Crăciuni;
Pe fața colacului
Plata colindatului.
Bună vremea 'ntr'astă casă
La boteră ca dumnea-voastră.*

neimpletește, răsfirat pe umeri, contrastă în mod placut cu cefele rase a celorlalte studenți. O fixeză tot mai insistent. Înima-i bate cu putere. Se simte atras spre ea de o forță iresistibilă. Profesorul pleacă. Sgomot. Din învălmășeala studenților ce es, Mia se lasă la urmă. Baltag nu s'a mișcat dela locul său.

Mia s'a întors cu fața spre el: Doi ochi mari, albastri și blânci, contrastează ciudat cu brunețea naturală a feții energice și fără nimic femeiesc în ea. Sprâncene lungi, delicate și arcușesc ochii. Nas mic, gură sensuală dinții albi, bărbia semi pronunțată. Baltag ia prins deodată privirea. Fără să clipească se îndreaptă spre ea. Ea î-a primit de tovarăș. Fără să știe cine e, al doilea cuvânt rostit de Baltag a fost: Te iubesc! A condus-o acasă, era din Cluj. Ea î-a invitat și seara au luat masa împreună.

Flacăra iubirii creștea zi de zi. Șase săptămâni de dans, îmbrățișări, sărutări. Șase săptămâni de dragoste infocată. Pentru Baltag Solomon, șase săptămâni de inactivitate. În bună de-a binele. Baltag căzuse dintr-un extrem în celălalt. Nu mai putea trăi fără Mia. Cinstiț — o cinste deplasată în libertinajul zilelor de-acum — nu-i permitea să rânească la ea. Îi propuse căsătorie. Ea acceptă, părinții refuză cererea și-i interziseră accesul în casă. Aceasta a fost cu două zile înainte.

Toate i-au trecut ca un fulger pe dinaintea ochilor înciși pe jumătate.

Mia de-atunci nu ia dat nici un semn de viață. N'a dat nici pe la Universitate. A căutat-o peste tot. N'a găsit-o nicăieri.

Seara obosit, cu ochii încercănți și turburi a căzut pe un scaun în Ca-

Teatrul maghiar.

Din cel puțin două puncte de vedere trebuie discutată activitatea unei instituții de artă dramatică: repertoriul și personalul artistic.

Se știe, că teatrul este un mijloc excelent de cultivare a societății umane, de orice treaptă. Într-o formă atractivă, teatrul reușește să semene, să înfărlizeze idei, doctrine morale în chiar concepția îngustă și în susținutele cangrejoase ale dușmanilor cărții. Din acest unghiu de privire, repertoriul unui teatru este însuși mărturisirea de credință și ideia conducerii lui, este programul de muncă în îndeplinirea rolului său cultural. Nu am putea afirma, că directorul Teatrului Maghiar, d. M. Szendrei, a înțeles menirea instituției de cultură, condusă de d-sa. Se recunoaște aceasta înțări de toate din genul dramatic, pe care îl preferă într-o măsură covârșitoare.

Căci, fără îndoială, în clasificarea genurilor de teatru, „opera” ocupă un loc inferior față de formele clasice, ca: opera muzicală, tragedie, comedie. Este un gen ușor, decadent. De aci și până la revistă sau cabaret este mai puțin de un pas. E deosebit de numai de nuanțe. Dar locul acesta este genul pe care d. Szendrei îl cultivă în teatru său, cu predilecție. De ce, explicația e simplă. Opera nu cere talente extraordinare. Toți aceia, cari n-au reușit în operă, ori și-au pierdut vocea, se refugiază la opera. Aci nu trebuie să fi nici măcar actor. Talențul este înlocuit prin atracții de altă natură. Ca să fi angajat la operă, e de ajuns să ai siluetă „bine”, ochi strălucitori, să fi îmbrăcat „chique”, și să ai îndrăznelă. Aceslea sunt condițiile necesare, dar și suficiente pentru a deveni „primadonă” sau „primimorez”. Ceiace nu însamnă însă, că ai dreptul să te numești cântăreț ori actor. În ceiace privește restul artiștilor, cari compun trupa lui Szendrei, avem impresia, că sunt „șomeri” de diverse profesioni, cari în criza de astăzi n-au găsit un aranjament mai bun decât să facă pe măscărici. Dacă intenționează d-sale ar fi pur și simplu să dea pâine unui mănușchi de cetăteni nenorociți, ne-am reduce pretențiile artistice și l-am aproba din toată înțima. Ni-e teamă însă, că d-sa vrea să ne dea iluzia unor spectacole de artă. Atâtă vreme însă, că normele de selecție ale artiștilor, (actori și cântăreți de ambe sexe), se bazează pur pe principiul fizionomiei plăcute, nu va reuși să creeze această impresie. Dintre artiștii recrutați în virtutea aceasta, nici unul nu au la bază vreun Conzervator de muzică sau artă dramatică. Cei mai mulți sunt la începutul carierei lor ar-

tisticice, fără pregătiri speciale, nedibă. Chiar dacă farmecul personal al cărții atriese, june debutante, impresionant destul de plăcut vederea, jocul lor îndemnă și vocea nerulinată coborând nivelul artistic al spectacolelor la acela al unor reprezentanții de simpli amatori. Despre rest, mei bine să nu vorbi. Tupeul și masca de farduri nu pot încălzi talentul, nici școala, chiar dacă cineva ar fi venit din altă țară să facă aici pe apostolul artei (?!). Totuși să fim cu totul obiectivi, menționăm că am remarcat un singur actor, cu care trecut de decenii în teatru, a cărui creație o putut impresiona adânc. Icestuia însă, și poate altora asemenea lui, directorul trupei nu le dă posibilitatea de validitate. Căci talentele costă scuri ori d. Szendrei vrea să încaseze și să plătească puțin. De aceea, cum se prezintă actualmente Teatrul Maghiar din Arad, servește poate și scop comercial, dar nu unul cultural. (Sau poate vrea să afirme d-sa, că publicul maghiar ignorează piesele „muzicale” într-atât, încât ele se desfășoară în fața a 20—30 spectatori, din lipsa dorinței de cultivare? Am fi curios să stim, cum ar reacționa ungurii față de această insultă?) Căci, una din două. Ori acel public nu se află în nivelul unei concepții mai înalte despre teatru, ori însuși directorul teatrului este ignoranță și nu-și cunoaște menirea de propagator al culturii prin teatru. Oricare ar fi, noi tragem concluziile. Un director de teatru trebuie să finăseamă de dorință publicului, dar trebuie să-l desvolte gustul, să dea direcții.

D. Szendrei pare, că nu se sesizează de acestea și nu se sincronizează de a face comerț din cehiștiile teatrale. Și încă ceva. D-sa mai face și politică prin teatru; o politică șovină, desigur anti românească care nu este motivată prin nimic și nu poate avea loc într'un asemenea lăcaș. Dar despre asta cu altă ocazie. Acum ne mulțumim a conchide, că Teatrul Maghiar să depare de scopul cultural pe care, într-o concepție superioară, o astfel de instituție ar trebui să-l urmărească!..

Victor.

I 9 3 I
Ianuarie 10
BALUL MESERIAȘILOR

Nr. 62. 1—3.

Baltag scoate browningul din buzunar. Ridică piedeca. Il îndreaptă spre piept. Trage. O defunătură și o durere groaznică în bicepsul stâng. Revolverul — automat — sloboade glonț după glonț. Arsură între coaste. Gata. Gloantele au sburat toate. Baltag e în picioare.

«N'am căzut, n'am murit,» fulgeră gândul lui Baltag. Și porni încet, simțind cum prin cele două râni se scurge puterea din el. Pășea energetic. Trecu din nou prin cimitirul întunecat și mut. Eșind din cimitir o luă spre stânga, spre strada Regală. Acolo era vila familiei Stoica. Ce voia? nu știa nici el. Nu gădea. Aparatul lui de gândit era în fine în repaus. Pășea repede halucinat, lăsând pe astafaltul trotuarului picuri mari de sânge. Pașii încep să-i slăbească, și văjăie tâmpalele, ochii încep să-i sticlească: ar vrea o

H A R A K I R Y.

Un ziar din capitală publică macabru și cărău că 108 femei din imperiul niponilor s-au sinucis prin Harakiry. Dacă informația respectivă nu ar preciza și cauzele, pentru că delicatele făpturi Japoneze au luat funesta hotărâre de a-și sacrificia existența lor fizică, am fi dispus să credem că rasa galbenă este stăpânită astăzi de un puternic val de romanticism sentimental, asemănător aceluia, care băntuia țările germanice, pe vremea contemporanilor marelui Goethe, autorul bizarului erou sentimental Werther. Dar hecatomba femeilor japoneze nu s-a ridicat spre glorificarea zeiței Venus, ci a fost adusă jertfă cultului strămoșilor a căror moștenire țineau să o apere cu orice preț. Căci iată cum sună mai departe vesteau ajunsă la noi! «s'au sinucis spre a nu fi piedică pentru bărbății lor, și spre a arăta hotărârea ultimilor descendenți ai tribului de a duce lupta până la capăt.» Câtă măreție tragică în gestul unor ființe fragile ca trup, dar atât mai puternic reliefate ca suflăt! Fapta lor, pentru mentalitatea noastră formată într-o civilizație distrugătoare de caractere, poate să pară absurdă, cu toate acestea ea ne stoarce acelaș sentiment de admiratie, ce ne cuprinde ori de câte ori cităm în amintirea noastră actele de înălțator eroism al străbunnicelor din epoca de închegare a imperiului roman.

Femeile japoneze au sufletul oțelit de piloile strămoșilor lor cu înțelegeri ceeace ne cere și nouă să înțelegem luceafărul culturii românești, Dr. Profesor Iorga: «Când vom înțelege că noi ca indivizi însemnăm foarte puțin și numai toți la un loc însemnăm ceva, vom putea face lucruri și bune și tra nice.» Si nația românească a dat do vezi neperitoare de ceeace înseamnă conștiință și țarie în hotărâri, în zilele de grea încercare când retrăsă în tri unghiul morții aștepta cu seninătate ceasul supremului sacrificiu, ce i se cerea pentru înăpătirea unității noastre naționale. Dar aceste strălucite dovezi ale conștiinței noastre naționale sunt întunecate tot mai mult de iz bucnirea unor patimi abjecte care în celul cu încetul au pus stăpânire și pe inimile celor mai devotați și dotați fi ai neamului. Ambiția personală și se tea de avut au păngărit și păngăresc încă până și sufletele cele mai idealiste. Si rezultatul îl vedem cu toții. Tara, patrimoniul nostru strămoșesc, să află astăzi în una din cele mai grele încercări din câte le-a însemnat istoria. In vremea aceasta fiind ei își strâng rândurile în tabere organizate dar nu spre a o apăra ci pentru ca să por-

nească cea mai crâncenă luptă fratricidă. Orbiți de patimă ei nu înțeleg chemarea vremii care le impune să se unească în jurul Coroanei spre a învinge dificultățile momentului și a salva tot ce este și se mai poate salva. Dacă sufletele lor sunt atât de blazate încât nu se mai pot inspira de numeroase exemplu de abnegație și eroism al strămoșilor, să se opreasca pentru un moment și să reflecteze asupra istoriei recente a-le tinerelor japoneze. Poate eroica lor faptă le va zbiciu mândria bărbătească și le va trezi conștiința rătăcită.

Sclavii vițelui de aur să-și vie în sfârșit în fire și să-și stăpânească se tea de argint potolită până acum cele mai adeseori cu banul public, ban adunat cu multă trudă de cei mulți, mici și umili cetățeni. Cei frâmantă de ambițiuni deșarte să-și pună odată frâu egocentrismului lor desmățat și să între ca soldați disciplinați în serviciul patriei, ori care ar fi conducătorul indicat de Destin spre a ne salva din greul impas în care am ajuns poate din vina noastră a futurora. Tara nu așteaptă deocomdată de la ei suprema jertfă a renunțării la existența fizică, nu. Ea preferă cu mult mai puțin; cere numai părăsirea luptei între frați și unirea futurora mici și mai ales mari pentru binele Ei.

Căzut-am atât de adânc în nevrednicie, ca să putem refuza îndemnul Său?

D. R.

O societate sportivă curată românească.

Aflăm că între societățile sportive de football din Arad există și o mică societate de categoria III. Este caracteristică și găsim de a noastră datorie să relevăm că aceasta societate enumera numai membri români. Societatea poartă numele de „*Soimii*“ având culorile galben - negru și reședința în suburbia Arad-Gai. Membrii societății sunt o mână de intelectuali și țărani români localnici.

Cercetând rezultatele echipei acestelor societăți românești, am găsit că este cea dinăuntru între societățile din aceeași categorie. În campionatul de astătoamnă a isbutit să înfrângă toate echipele concurente obținând cele mai multe puncte. Echipa a dovedit o laudabilă disciplină și un avantură gros în joc, ceeace a făcut să câștige simpatia sportmanilor.

Iată numele jucătorilor: Steauă, Răsădean, Fieșeriu, Stoia, Morcov, Grebilă, Ciurcă, Puticu L., Bogățian I și II, Roșu, Ionescu, Papean, Ciupuligă, Julean etc.

Felicităm suburbia Gai pentru frumoasa inițiativă și pentru frumosul exemplu.

figară. Încearcă să o scoată din buzunar, nu reușește. Găndește din nou. «Acesta e sfârșitul» și voința de a sfârși în apropierea celei pe care o iubia cu tot sufletul său înfocat, începu să se înfigă adânc în el. Mai repede, mai repede, dar slabeste mereu. «De ce și au greșit gloanțele tinta? De ce? De ce n'am murit ca un câine în mijlocul câmpului? De unde vine forța aceasta misterioasă care mă duce spre Mia? De unde? De ce?»

O ultimă încordare, și a căzut din vîrful gardului ca un sac de nisip. Încearcă să se scoală. Dureri groaznice, arsuri în brațul stâng și între coaste. Jarul iadului nu arde mai tare. Nu se poate scula, se tărăe spre antreul vîlei ca o râmă despicate longitudinal. Sâangele curge mereu, strop de strop. A ajuns. Se întinde după clanța ușei. O apucă cu mâna dreaptă.

Se ridică greoiu în sus. «Mia, unde ești? Mia mor! te vreau lângă mine!» Răgușit răsună horcăturile în noapte. S'a ridicat. Picioarele-i sunt slabe și cade lovindu-se cu capul de ușă. Încă o rană. Sunetul se pierde în vîlă...

Mia plângă. De când părinții l-au inclus pe Baltag ea plângă mereu, încuiată de mama sa în camera i de fecioară. Ar vrea să alerge spre el, ar vrea să fugă de acasă, dar e la etaj. Cine e în grădină? A auzit horcătul lui Solomon. Sare la geam, dar nu vede nimic. «Cine-i? Cine-i?» Tipăratul răsună strident și înforător în noapte. Aleargă la sonerie. Baltag aude tipăratul și într-o ultimă sforjare vrea să răspundă. În loc de glas, aude eşindu-din gură horcături. Atunci măsgălește cu sânge pe ușă de care să răzimase: «Te iubesc Mia și mo...»

Se aud pași repezi. Ușa se deschi-

de. În același moment mâna lui Baltag cade moartă și ochii i se închid. și-a pierdut cunoștința.

Ce-i porcăria aceasta? Casa mea e cimitir? Glasul lui Stoica răsună în manios. Si când văzu că-i Baltag și-i fără cunoștință se înfurie și mai tare: „*Porcul astă de gazetar n'a avut alt loc unde să moară?*“ Si începu să-l lovească cu picioarele.

Servitorul — om — alergase în timpul acesta la telefon. Salvarea. Domnul Stoica înjura înainte, osânza nu-l lăsa să mai lovească. Doamna Stoica — venise și ea — il seconda în injurături. Servitorul scuipă în dosul lor. «Mâine plec din casa aceasta». Un ultim gând. Din teancul de chei de pe noptiera d-nei Stoica luă cheia dela camera Miei. În două cuvinte-i spuse ce să întâmplă. Mia imbrăcă repede paltonul și-i puse bereta. Goli ser-

Războiul chimic.

Omenirea a crezut de bine să modifice legea naturii: — sau dacă vreți poruncile lui Dumnezeu, — «iubiți-vă și sporiți-vă». Nu scrie în nici un document sacramental, — sau chiar de prezent, — un ideal logic și uman nu spune: «dumâniți-vă, omorâși-vă».

Totuși din vina capriciilor nebune ale unora — dornici de glorie și bogăție — în continu ne certăm și ne ucidem ca niște descreerați.

Ostașii primitivi se luptau piept la piept, mânjindu-se până în coate de sânge. La sfârșitul luptei apăreau mai groaznici ca niște măcelari sau zbiri.

Mai târziu, știința a pus la îndemnăna ostașilor, unele cu cari se puteau lupta dela distanțe mari, fără a produce aşa *masacru barbar*. Aceste sunt armele cu praf de pușcă; al căror capacitate de distrugere am avut nenorocirea să cunoaștem, îndeosebi, în războiul mondial.

Acest război mondial a fost judecătorul, care de mii de ani a ascultat pe rând, plângerea fiecărei națiuni. și PE URMĂ A FĂCUT DREPTATE: l-a dat fiecăruia, bucătăca de pământ, pe care a moștenit-o în drept; pedepsind pe usurătorii acestor drepturi.

Mă rog, astă-i cea mai mare dreptate pe pământ. Mai lipsește ceva?

— Da: PACEA!

— Nu există și nu va exista. Utopie! Până există oameni ticăloși, bandiți lacomi; până atunci pacea este un exilat în închisorile conștiințelor neomenești.

Neliniștea iarăși s-a ivit pretutindeni. Puhoiul se ngrămădește cu încetul și pornește înainte.

Pământul nostru bătrân a văzut multe război și pieriri de oameni, dar asemănătoare la cel viitor n'a văzut dela potop încoaci. Va fi al doilea potop.

E RĂZBOIUL CHIMIC! GAZE AS-FIXIANTE! Acest dușman temut, de astădată nu va cruța nici ființele nevinovate rămasă la vîtrele lor. Va ucide toate animalele și va otrăvi toate recoltele pe unde va trece el.

Asta înseamnă: foc, pârjol, foame și ciumă!

— Si cine-i de vină?

— STIINȚA!?

O să ajungem ca babilonienii: vom pieri sub dărâmăturile științei și inteligenței noastre, pe care după mii de veacuri, începem să o perfecționăm.

— Ei, dar știința e un copil nevinovat.

E de vină OMUL, TICĂLOSUL, care exploatează descoperirea și munca omului de știință, nu pentru a ajuta la progresul omenirei, ci pentru a o distrugă.

Toți din speță aceasta, cari din interese personale și din dorință realizările unor idealuri utopice, mascate sub masca patriotismului intransigent, și sub pretextul apărării naționale; utilizează descoberirile chimistilor, la distrugerea popoarelor mai slabe.

In jurul nostru, țările cari ne dușmănesc pregătesc totul ca într'un evențual război, să ne distrugă, să ne steargă de pe suprafața pământului. Să nu stăm cu mâinile în săn și să ne certăm împărții în partide politice, ci să ne îngrijim ca să avem cu ce răspunde atacurilor.

ALTFEL DINTR'UN NOU RĂZBOI NU VOM EȘI NICI INVINGĂTORI, NICI INVINSI CI PUR SI SIMPLU DESFIINȚAJIDIN ISTORIEȘIȘTERȘI DE PE HARTA EUROPEI.

Aurel Simionescu.

A venit Moș-Crăciun...

*Mal gârbovit ca altădată
Sosi bătrînul Moș Crăciun,
Cu traista goală;*

*Nu-i răplată:
„Pentru copilul cel mai bun“.*

*Nu stiu,
„Om și nol rădi cu toții
Sau Moș Crăciun s'a strengărit,
Desaga l-au golit-o hoții?“*

Aș!

*M-am uitat de impozit.
Necinste,*

Criză,

Jefuire,

Cum traista să nu-i fi golit?

*...Sărmani copil să nu vă mire
Că-t Moș-Crăciun mai gârbovit*

Naigălaș.

Cistaș românesc...

Un avocat din B se duce la judecătorie după informații într'un proces oarecare.

Funcționarul — mare tembel și de-o lene remarcabilă — nu se grăbește să-l servească.

Advocatul nostru, desilusionat, își exprimă gândul cu voce tare:

— Aici trebuie să vină omul cu broflingherul, ca să-i dați o informație!

Croitoria „CORVIN“ Arad

Str. Matei Corvin 3, execută cele mai elegante costume bărbătești. Funcționari și muncitori pot plăti în rate lunare. Încercați-o comandă de probă!

Nr. 55. 1-2.

rele de bijuterii și bani ce-i avea și piecă. Salvarea sosi și l luă pe Solomon. Internul se întunecă la față la vedere sângelui curs pe treptile vîlei. Mia se fură și ea de acasă. — Unde?

După 2 zile Baltag nu-și revenise în fire. Febra-i ardea corporul. Numele Miei era pomenit mereu și Mia nu era acolo. «Unde e fata aceasta?» întreba nervos doctorul, știe că e rănit, plutește între moarte și viață. Singură ea-l poate scăpa.

Mia stă în camera lui Baltag.

Di Stoica o caută peste tot. La clinica-i au interzis intrarea.

Mia oscilează: Să meargă la clinica sau nu.

Două luni mai târziu „Patria“ anunță:

A seară a avut loc logodna disinsului nostru redactor Baltag Solomon cu simpatică domnișoară Mia Stoica

Felicitatările noastre.

Dna și Di Stoica se turbau de năcăz....

Biblioteci particulare.

Poporul zice: „Ai carte, ai parte. Noi am putea adăuga: Sufleul unui om se reoglindește în cărțile pe care le conține biblioteca sa particulară. Conducătorul acestor adevăruri, ori de câte ori intru într-o casă sătenă, primul meu gând e să descopăr dulapul cu cărți și să-i explorez conținutul. Această ocupărije e adeseori cât se poate de instructivă. Din cărțile răsfoite vezi înălță cu cine ai de-a face, ele își dau indicii de caracterul necunoscutului sub a cărui acoperiș te găsești, mai prețioase decât ișcusitul chiromant săraciturile și formațiunea mâinei. Uneori căuți zadarnic dulapul revelator, iar când astfel că te găsești în casa unui potentat al zilei, care trece de cel mai luminat spirit al urbei, rămâi uimit de contrastul dintre adevăr și realitate. Alte ori își bate la ochi, dela intrare, pompoasa bibliotecă din lemn sculptat, dar devii mai sceptic când vezi găurile ușii acoperite de bris-brize de măștase opacă și rămâi uimit văzând în dosul lor răsturile goale sau acoperite în neorânduială de romane ușoare, colecții de glume pipărate, de fotografii indecente sau cutii de șigări egipțene.

Am văzut dulapuri bogate în cărți de mare valoare, cărți sobre, mărginite la o singură specialitate, toate tăiate și pline de sublinieri și adnotări, tot atâtea indicii că te găsești în casa unui savant rigid care nu zimbă în viață lui. Am văzut alte, în cari cărțile sănătifice alternează într-o cochetă variație cu cărțile de cultură generală, de literatură modernă, de dulci nimicuri savurate într-o oră de uitare, pentru a fi pe urmă îngropate pe vecie într-un colț a celui din urmă raft. Dar am văzut și biblioteci cu toate cărțile legate în piele, cu inscripții aurite, grupate după mărime cu o precizie milimetrică, cărți cu înfățișeri prea luxoase în raport cu conținutul lor: protocole sinodale, anuare de bănci, călindare inveciile, semasme și alte isme, iar încolo căte-o carte literară, cu autograful autorului, îmbrăcată și ea în aceiasă podoabă. Câte nu ar putea să istorisească această soră mașteră pripăștilă într-o societate atât de faciună și gravă.

Indeobște bibliotecile particulare se deosebesc după regiuni. La noi cartea care conduce e Révay Nagy Lexikon, precum în părțile sudice ale Ardealului ar fi Encyclopédia lui Diaconovici. A-lătură mai găsești căte-o colecție de legi ungurești, sau căte-un roman de Jokai, iar printre ele, Lista abonaților telefonici și Nomenclatura Comunelor din România, achiziții dela 1918 încoace. Sunt și excepții. Astfel, într-o din bibliotecile locale am dat și de o colecție din scriitorii români, amintiri dela prima șezătoare a acestora, găzduiți cu acel prilej pe la familiile. Astăzi o șezătoare scriitoricească nu mai determină pe nimeni să calce pragul unei librării românești.

O bibliotecă însă care nu uluit prin bogăția ei, mi-a fost dat să o cunoasc la o față bisericăescă, un moșneguț cu o barbă lungă, care în viață să de Matusalem a avut prilejuri abundente de a pune mâna pe „rarități”. Un dulap enorm de cărți în care sticlele de raciu, sigilale și etichetele, erau catalogate după cele mai moderne principii ale sistemului de fișe (sistemul zecimal). Fiecare sticlă purta cele mai amănunte indicii de origina licoarei ce cuprindea: calitatea, anul și localitatea eșirii de sub teasc, observații, etc. De o pildă: Comină, 1897, comuna X, teascul prietenului Y. Maria

Sa domnul Z., fiind în propagandă politică și gustând din această de Dumnezeu lăsată beatură sau înveselit foarte, etc. Răsfoind registrele finite la zi, am dat de un prea interesant tablou statistic, din care m-am convins că această bibliotecă a fost cea mai des consultată din toate cele cunoscute până acum. Proprietarul a părăsit nu de mult această Vale a plângerii și nu știi ce s-a ales de biblioteca sa. A fost în orice caz o foarte bogată și savurată bibliotecă.

Se pare că în vremurile noastre de democrație, în care se accentiază tot mai stăruitor fuziunea cărții în masele populației, a luat un avânt și dezvoltarea bibliotecilor particulare. și fiindcă exemplul trebuie să vină de sus, un domn deputat să și grăbit să-și confeccioneze o bibliotecă onorabilă. Astfel nu mică mi-a fostă bucuria, văzând într-o librărie românească un voluminos colet de cărți și astăndă că ele vor impodobi în curând biblioteca personală a lui deputat X. Este adevărat că alegerea lor nu să fie după vreun criteriu oarecare. Dar aci nu interesează calitatea. Ar fi în orice caz bine dacă Direcția Educației Poporului, care prin excelentul său organ de publicitate „Boabe de grâu” face o intensă propagandă pentru răspândirea cărții românești, ar înființa mai multe tipuri de biblioteci particulare, trimisându-le la comandă, tăiate, și aranjate gală în dulapuri. Atunci singura grija a proaspăților amatori de cărți românești ar fi să găsească un loc potrivit acestei biblioteci, care de departe să spună lumii: „Suntem oameni de cultură”.

Colindă din Bucovina.

De, sculați, boieri, cuconi,
Că vă vir, colindători
Noaptea pe la cântători.
Nu vă aduc nici un rău,
Ei văduc pe Dumnezeu.
Dumnezeu o mititel
Mititel
Mititel 'nășdătel,
Fașă dalbă de bumbac
Bătuț cu diamant
Si trimisă 'n Telegrad,
Telegradul jumătate,
Rusalim-a treia parte.
Mai în jos de Rusalim
Este-un pat
Mândru lucrat
Din nouă scânduri de brad:
Din gealău e geluit,
Din bărdiță băraduit,
Din cuțit e cuțitit.
Da 'atr'insul ce-i aşternut?

Scorfav verde mohorit,
Slobozit până 'n pământ.
Si 'ntr'ins' cîne-i restignit?
Domnul nostru Isus Hristos
Si la cap,
Floare de mac;
La picioare,
Mintă floare;
Si la brâu
Un spic de grâu;
La părete,
Păun verde;
La podele
Clopotele;
Si la ușă
Flori de rușă
Si la ferești
Flori domnești,
La icoane, busuioc;
In mijloc
Pară de foc.

Costume bărbătești,
confeționează după ultima
modă cu prețuri foarte
reduse **Mihai Niculescu,**
croitoria ARAD, Str. Alexandri 5.
No. 65 1 2

Cadouri de Crăciun și Anul Nou

Asortiment bogat de Ciocolată și Bonboane

M. ȘTEFĂNESCU
GRIVITA S.R.

Fabrică de ciocolată,
bonboane și conserve.

DEPOZITUL Fabricei
ARAD

Nr. 64. 1-1.

Colindă din Moldova.

Sculați, sculați, boieri mari,
Florile dalbe,
Sculați voi, Români plugari,
Florile dalbe,
Că vă vin colindători,
Florile dalbe,
Noaptea pe la cântători,
Florile dalbe,
Si văduc un Dumnezeu,
Florile dalbe,
Să vă măntuire de rău,
Florile dalbe,
Un Dumnezeu nou-născut,
Florile dalbe,
Cu flori de crin învăscut.
Florile dalbe,
Dumnezeu adevarat,
Florile dalbe,
Soare 'n raze luminat,
Florile dalbe,
Sculați, sculați boieri mari,
Florile dalbe,
Sculați voi, Români plugari,
Florile dalbe,
Că pe cer s'a arătat
Florile dalbe,
Un luceafăr de împărat,
Florile dalbe,
Stea comată, stralucită,
Florile dalbe,
Pentru fericiri menită,
Florile dalbe,
Iată lumea că inflorește,
Florile dalbe,
Pământul că'nținerește,
Florile dalbe,
Cânt prin luncă turturtele,
Florile dalbe,
La fereastră rându-nele,
Florile dalbe,
Ş'un porumb frumos, leit,
Florile dalbe,
Despre apus a venit,
Florile dalbe,
Floare dalbă a adus,
Florile dalbe,
Si la căpătâi s'a pus,
Florile dalbe,
El vă zice să trăiți,
Florile dalbe,
Intru mulți ani fericiri,
Florile dalbe,
Si ca pomii să 'nflorîti,
Florile dalbe,
Si ca ei să 'mbâtrâniți,
Florile dalbe.

Cetiți și răspândiți
ziarul „ARADUL”

„VICTORIA”
Institut de credit și economie Soc. Anonimă
Arad.

Convocare.

Domnii acționari ai Institutului de credit și economie „Victoria” Arad, sunt convocați pe ziua de 30 Decembrie 1930 orele 10 a. m. la

Adunare generală extraordinară
care va avea loc în localul Institutului din Arad, Bulevardul Regele Ferdinand I, Nr 3 pe lângă următoarea

ORDINE DE ZI:

- Deschiderea și constituirea adunării generale extraordinare.
- Comunicarea Consiliului de Administrație asupra situației institutului.
- Autorizarea Consiliului de Administrație pentru de a cere concordat preventiv

Extras din Statut. Art. 22. Dreptul de a participa la adunarea generală cu vot este consultativ și decisiv îl au numai acei acționari care sunt trecuți ca proprietari în registrul de acționari cel puțin cu 6 luni înainte de întrunire și care anunță Consiliului de Administrație cu cel puțin 24 ore înainte, în scris, dreptul lor de participare și care prezintă eventual dovezile de procură (pleină și nepotență).

Excepția dela timpul de cel puțin 6 luni, pentru introducerea în registrul de acțiuni oferită, la început, acțiunile de prioritate, potrivit art. 6, al. 2.

Art. 6, al. 2. Acțiunile de prioritate conferă posesorilor toate drepturile, pe care îi posedă, conform statutelor prezente, vechi a acționari

*Arad la Decembrie 1930
Consiliul de Administrație
N.o 53, 1-1*

Decoruri pentru pomul de Crăciun
și cadouri de Crăciun găsiți cel mai bogat asortiment cu prețuri extrem de reduse **ÉLES** magazin de coloniale și delicatessen Aradio Nr. 60.. 1-1.

WEISZ & BENJAMEN

DEPOSIT de MĂRUNȚIȘURI

ARAD

Bul. Regina Maria Nr. 8.

Nr. 58 1-2

CADOURI EFTINE. FOLOSITOARE. Umbrele! Cravate!

cu cele mai reduse prețuri vinde numai firma „Transilvania”, magazin special de umbrele și cravate.

Nr. 51 1-1. ARAD, PALATUL FISCHER ELIS.

Sfintirea bisericii din Lipova.

Serbările de sfântire a bisericei din Lipova — atât de mult aşteptate, s-au ținut la data de 21 Dec. La 20 cîr. noul oraș Lipova a avut fericita ocazie să primească cu cel mai desăvîrsit fast pe capii bisericii ortodoxe P. S. Sa Episcopul Grigorie al Aradului, P. C. Sa arhimandritul P. Morușca, aproape întreg clerul diecezei Arad, precum și pe delegații autoritaților Directoratului Timișoara, în frunte cu dl Sever Bocu.

Orașul a îmbrăcat haină de sărbătoare în aceasta zi care a fost vestită prin 105 împușcături (cu tunul civil).¹⁾

La intrarea în oraș a fost ridicat un arc de triumf cu inscripția bine-ați venit, străzile îngrijite și ordine deplină. La orele 4 s'a oficiat vecernia mică în vechiul local și seara a fost privegherea la care a pontificat P. S. Sa Episcopul Grigorie. Răspunsurile au fost date de corurile bisericești Lipova-Radna, apoi seara retragerea cu torțe și serenada P. S. Sale Grigorie și dlui Sever Bocu director ministerial.

La 21 dimineața orele 9 delegații comunelor din plasa Radna veniți cu steaguri în frunte au aşteptat oaspeții din București, Oradea, Arad, Lugoj și Timișoara. Au sosit: Dl. Gh. Pop secretar pe stat la Culte, și dd. prefect ai directoratului. Serviciul divin s'a inceput la orele 9 durând până la orele 12 jumătate. După terminarea serviciului divin P. S. Sa Grigorie a ținut o cuvântare religioasă, arătând importanța bisericii în viața unui neam și mulțumit acelora cari au adus tributul lor pentru ca sărbătorirea sfîntirei bisericei să se înfăptuiască. Dl. director ministerial Sever Bocu vorbește despre despre istoricul bisericii din Lipova din timpul turcilor și până azi. Mai vorbește dl protopop Manoilă, care mulțumește celor de față pentru concursul și oboseala depusă spre a participa la sărbătoarea orașului Lipova. Apoi aduce mulțumire celor cari au oferit bisericei cadouri și anume: dna Bocu a copertă da altar din postav roșu, Romul Stoica, control Timișoara, o covrilă de mătase albă obținută de donator, dșoara Tocaciu Ida, 2 perinițe.

După masă la orele 2 a avut loc la hotelul Central un dejun s'a servit 365 de tacâmuri, măncare de post la care a participat delegații. După terminarea dejunului P. S. Sa Grigorie vorbește despre Datoria cetățenească, către tron aducând — în urarele mulțimii — elogii M. Sale Regelui Carol II. Vorbește apoi dl Bocu, d. Gh. Pop, Tulescu, președintele studenților bănești, dr. Bălan, dr. Anica, și d. protopop Mănuilă. La orele 7 seara P. S. Sa Grigorie a ținut, în sala festivă a Școalei de comerț, o conferință foarte interesantă despre Datoria părintilor pentru creșterea pruncilor.

După terminarea conferinței, studentul Moga Teodor a recitat două poezii și corul studenților bănești a executat mai multe colinde și cântări.

Despre istoricul bisericii din Lipova a apărut un volum Biserica gr. ort. din Lipova, care tratează pe larg atât de istorie, trecutul, cât și lucrările de restaurare a acestui sfânt lăcaș. Renovarea bisericii a costat 7 milioane, la care a contribuit Ministerul Cultelor cu 3 milioane, Directoratul Timișan cu 500.000 lei, Prefectura județului Timiș-Torontal cu 2 milioane lei, orașul Lipova cu 500.000 lei, Camera de Industrie și Comerț din Timișoara cu 200.000 lei, restul diferenții fiindu-i și colecte.

¹⁾ Tunul civil, așa cum l-au botezat săranii dinăuntru în serbările, este un aparat de destări, care a executat în cursul serbărilor 60 de tunări și căror valoare după informații mecanicului au costat 46.000 lei.

SPECTACOLE

Marți, 6 Ianuarie 1931,

TĂNASE

cu revista

„Bravo Cărăbuș“.

Atinește la orele 3 d. m., cu 30% reduc. Seară la orele 9 spectacol de gală. Bilete la „Libraria Diecezană“.

Dela Soc. ortodoxă a femeilor române Filiala Seleuș.

Duminică trecută dl Prof. V. Popescu a ținut o conferință mult ascultată la soc. ortodoxă a femeilor române din Seleuș, de sub conducerea D-nei Aurelia Maniu și D-ra Jucu Antonia. Din partea centrului Arad a luat parte D-ra Ana Cornea.

Seleușul este o comună pur românească a județului nostru. Nu se găsește acolo decât 3 familii de unguri și o familie de evrei. Aci s'a înjghebat prima filială a femeilor ortodoxe. De aci pornesc în fiecare an sute de pelerini la Mănăstirea Bodrog. Aci funcționează în mijlocul tineretului soc. „Sf. Gherțe“. Aci se ascultă în sf. Biserică corul sărbătesc de sub conducerea domnilor înățători Jugu și Moldovan. Aci am văzut duminică trecută sute de credincioși venind la sf. Cuminecătăru. Aici în sfârșit s'a luat lădabilă inițiativă a înființării unui ziar săptămânal parohial. Preotul scrie pe scurt învățările religioase din evanghelia duminecii, dă sfaturi și știri de peste săptămână, cari la șapirograf se scot în sute de exemplare cari se împart credincioșilor pentru a avea ce ceti în acea zi. Iată atâtea fapte din Seleuș, care dovedesc că acolo se muncește cu răvnă într'un mediu românesc. Noi am luat act cu multă bucurie de toate acestea și dorim tot sporul conducătorilor acelei comune.

Cu ocazia conferinței de Duminică au recitat următorii elevi și eleve: Petrigel A., Seredan Sofia, Bărbuță, Ardelean Ioan, Zöldhegyi L., Tîrea M., Ardelean Gh., Sidonia Muntean și alții.

Cumpărăți la magazinul de confecții „Victoria“
vis a-vis de cafeneaua Dacia, cu ocazia marelui
TÂRG DE CRĂCIUN
SI
ANUL NOU
PE CREDIT CU PREȚURI EFTINE.
Nr. 73 - 1 - 1.

Frații FLEISCHER,
Fabrică de mobile de
No. 80-1-2 fier și aramă
ARAD, Str. I. Rusu Șirianu 15.

Stefan COROBAN
CROITORIE pentru DOMNI
ARAD, Str. I. Rusu Șirianu 2.
No. 79 1 - 1

Specialități de lichioruri LICHTWITZ
Rum de Jamaica veritabil LICHTWITZ
Cognac Medicinal Brandy LICHTWITZ
Absynth, Whisky, Gin LICHTWITZ
Orangeade française LICHTWITZ
Lichiori de cremă FLORA
Rum pt. ceai FLORA
Cognac cu trei stele FLORA
Rachiuri din fructe FLORA
Sirope de smeură FLORA

CELE MAI BUNE
și
CELE MAI EFTINE
de vânzare în toate magaziile
de specialitate.
Fabrica de Rum și Cognac

„Flora“
S. A.
Arad, Bv. Reg. Ferdinand 33.
Telefon 141.
No. 74. 1-2

Maica Domnului.

de P. Dulfu.

III.

*Sfântă Maică prea slăvită
Rătăcește obosită,
Prin livezi înrourate,
Pe sub poml cu crengi plecate.*

*Cată loc să s'odihnească
și pe fiul Sfânt să-l nască.
Sub un plop cu frunza deasă
Jos pe pojște se lasă.*

*Plopul frunza-și clătină,
Pace muma nu-și astă
Tulburata Maica Sfântă,
Din graiu astfel îi cuvântă:*

*— „Alelel, plop ne'ndurat,
„Fie și neamul blestemat,
„Să de mine pe pământ,
„Să de Dumnezeu cel Sfânt;*

*„Frunza ta să nu stea 'n loc,
„Sbată se mereu în joc,
„Să la soare și la lună,
„Ca bătută de furtuna!“*

II.

*Sfântă Maică lui Hristos
Rătăcește 'n sus și 'n jos,
Pe un platou scăldat în soare,
Prin fânețe — numai floare*

*Cată loc să s'odihnească
și pe fiul Sfânt să-l nască.
La un grajd de cal sosește,
Acolă ea popoște.*

*Cail rod, fac tropot mare,
Să odihnă muma n'are.
Supărata Maica Sfântă,
Din graiu astfel le cuvântă:*

*— „Firea și cailor, să fiți,
„Să de mine afurisiti,
„Să de-a Domnului mânte:
„Mersul, fugă să vă fie!*

*Zi și noapte să mâncați,
„Rar voi să vă săturați:
„Numa 'n ziua de Ispasi!
„Nici atunci decât un ceas!“*

IV.

*Pe la cântători, târziu,
Preaslăvita naște fiu.
Să când naște Maica Sfântă,
Ingeri vin în sbor și-i cântă.*

*Ieslea cea cu fân pe jos,
Se preschimbă 'n raiu frumos;
Iară grajdul cîmpenesc,
In palat împăratesc.*

*Mit făclii pe sus s'aprind
Ca luceferit lucind,
Iar prin lesle cresc bujori...
Fânul s'a schimbat în flori.*

*Si veneau moșnegi cărunți,
Juni păstorii de oi din munti,
Falnici crai din fără streine,
Pruncul să i se 'nchine.*

*Muma, trandafir la față,
Cuprinzându-și pruncu 'n brață,
ărută desmerdătoare
Obârjei rupți din soare.*

Judecătoria rurală Aradul-nou secția c. f.

No. 4224/930.

EXTRACT DIN PUBLICAȚIUNE DE LICITARE.

In cererea de executare făcută de următor Victoria Institut de credit și economii Arad în contra urmărit. Văd lui Nedesc n. Stoinescu Emilia, și Nedesc Florea. Judecătoria

A ordonat licitația executională în ce privește imobilele situate în comuna Mândrușlo și Cicir circumscriptia judecătorei Aradul nou cuprinse în c. f. a comunei Mândrușlo și Cicir No. c. f. 225, 956 1036, 1372 249 1192, 1301, comunei Mândrușlo și No. 494, comunei Cicir 447—448, 2551 2400 2523 3581, 2297, 3282, 3432, 2602, 2593 3514 și 598 1035, 888 cu prețul de strigare și anume:

parcela No. top. 447—448	cu prețul de strigare 4500 Lei.
No. top. 2551	300
No. top. 2400	300
No. top. 2523	300
No. top. 3561	300
No. top. 3592	300
No. top. 2297	450
No. top. 3282	750
No. top. 3432	300
No. top. 2602	300
No. top. 2593	450
No. top. 3011	450
No. top. 2347	450
No. top. 3514	600
No. top. 598	6000
No. top. 1035	6000
No. top. 888	6000

pentru incasarea creanței de 220 000 Lei capital și accesori.

Licitatia se va ține în ziua de 8 Iunie 1931 ora 3 la casa comunei Mândrușlo-Cicir imobil ce va fi licitat nu va fi vândut pe un preț mai mic de cât prețul strigării.

Cei care doresc să liciteze sunt datori să depoziteze la delegatul judecătoresc 10% din prețul de strigare drept garanție în numerar și să semneze condițiile de licitație (art. 147, 150, 1706 legea LX 1881 și art. 21 legea XL 1908).

Dacă nimeni nu oferă mai mult, cel care a oferit pentru imobil un preț mai urcat decât cel de strigare este dator să întreagă imediat garanția — fixată conform procentului prețului de strigare — la aceeași parte procentuală a prețului ce a oferit (art. 25 XL, 1908).

Dată în Aradul-nou la 25 Septembrie 1930.

Dimitrie Sărădan mp. dir. c. f.

Fogarasy mp. judecător.

Pentru conformitate
L. S. Indescifrabil
imp.

Un cadou de Crăciun.

Trenul se năvăloia ca un șarpe. Trecea netezind punțile, întreține păduri, sfredeli munți, cobori grăbit în vâi și găfăind urca la dealuri. Până și pe cele mai îndepărțate culmi, un nor groei se răzima a lene și cernia după toată ferea anotimpului niște fulgi ușori și cristalini. Evadând din hâul glacial, ei coborau agitați de un vânt tăios și se părea că se răsboiesc două cete de fluturi albi. Pământul răscolit de ferul plugului imbrăca în pustietatea lui o haină pestriță de iarnă și o priuviște nouă se deschise pe întinsul covor de piatră care se alinase între două rânduri de stejari bâtrâni cu crăcile atârnate în nesimțire, anemice și cravașate de ger.

Georgel Lupescu așezat de cu seară în colțul unui vagon de clasa treia ședea par că țintuit banchetei de lemn și moțind și cu ochii abea intredeschis și parea ca un somnambul care și deplângă asternutul de acasă. În mână strânea o scrisoare pe care trebuia să o dea fratelui său mai mare, student în capitală. Era scrisă de tată, don Lupescu Vasile un modest băcan provincial. Cu ochii mereu pe această scrisoare, Georgel nici că se mai uită și nă altă parte. Numai zângănitul vagoanelor și stridentele tamponari îl mai făcură să privească căieodata prin geam. Ochii lui se luau atunci la întrecere cu cele două dăre umbroase cari fugiau hainele locomotivei descriind curbe îndrăsnește și pareau că se ascund după colinele din față pe cari le întrețineau în fugă.

Iată linile lui don' Alecu, observă Georgel. Don' Alecu era profesorul lui de clasă și de matematici. «Ce nebunie să afirmi că's paralele numai pentru ca nu se întâlnesc și de ce nu s'ar întâlni?! Ce dobitoc...» Acest calificativ îl viză direct pe don profesor Alecu, care în aceste ore matinale sugea nebanitor acasă din lumea, pontificând sublima vacanță.

Georgel, aprofundat în formula paraleelor, făcea fel și fel de socoteli, pe când trenul se apropia de capitală. Ce-i adevărat, nu-i placea matematica și nici de don' Alecu, decât, într-o vară, primi niște vergi dela tată, penetrându-i în drăsnit să ia pălăria profesorului și să se arunce cu ea după fluturi.

Puțin îi păsa de pălărie că s'a sfârtecat toată, dar că vergile îl usturau o săptămână, astă il supara grav. Decând cazul cu vergile, Georgel nici nu se mai trudi să năveje, Profesorul Alecu nemulțumit cu știința lui Georgel în materie de cifre și ca un fidel și bun prieten din tinerețe al casei băcanului Lupescu, de multe ori îi spunea acestuia: Mai, Vasile, eu îl trântesc! Si don' Vasile Lupescu răspunde rece și scurt: Trântește-l, bă, că nici aşa n'o să se aleagă nimic de el...

Alături era cu ceva mai bun, constată atunci don' Alecu despre cel mai mare băiat al lui don' Vasile, despre Viorel, cel din capitală.

— Ală?! Sari ca ars don' Lupescu Vasile. — Ca ală mai mare strengar nici nu se găsește între frunțele noastre. Iată ce am auzit, că s'ar fi curcat cu o jidoavă. Astă îi mai lipsea familiei Lupeștilor! Si don' Vasile înjura și blestema furios. Astea erau obișnuitele conversații între profesorul Alecu și băcanul Vasile Lupescu, du-

păce trecută peste discuțiile ultimelor evenimente politice.

Un iluzor prelungit al locomotivei îl făcu pe Georgel să observe că trenul a intrat în gara de destinație. Un colb negru și gros eșea din locomotivă și se răspândi în gară. Pe terasă aștepta o mare mulțime de eleve și elevi de școală piperniciți de frig, doamne în blâni, fărăne în cărpe groase, domni cu joben, soldați în mantale groase, o lume variată. Unii plecau, alții veniau la căminuri, în vacanță de crăciun.

Georgel intră în mână cu un geamantan și 'n altă cu un baț de care nu se putea lipsi nici acasă, se grabi să ese din gară. Si n'având bani de birjă, a pornit pe jos. Căi, zice tată, acasă la plecare: Ma, îți dau aci banii astia, iote-i, poate să-ți ajungă. Restul să-i dai lui frate-tu. Si să-i spui dăranatului să se lase de fomea aia că de o veni și acasă cu ea, nici măsa nu-l scapă din mâinile mele.. Auzi? Si sa nu mi vie cu capu gol, că de-l prind că nu și-a făcut examenele, prohodu-i de el... Să-i mai spui să nu aștepte să dau eu în capitală, cătunci nu va găsi așa un profesor ca mine... Aci Don' Vasile Lupescu îl apucă pe Georgel de amândouă urechile și le scutură binișor din pricina celuilalt. Apoi îl lăsă cu buna: De vei îspravi treaba aia de care și-am vorbit eri; să știi că la Crăciun vei avea un paltonăș nou și pălăria mea de an, acea de par de epure, auzi? Nimeni nu va fi în liceu ca tine. Si Georgel își aduse aminte de camarázii lui din clasa cincia, pe cari nu odata îi învidia pentru paltoanele lor curate și călduroase. Obișnuit cu acelaș palton de căjiu ani, care nu-i acoperia nici genunchii, tocmai la o vârstă când îi dase mustățile și i se lungneau pe neașteptate oasele, Georgel simți astădără că tată se va fi de cuvânt. «La seama de'cea ce și-am spus, sfârși don Vasile cu sfaturile, și sa mi te întorci cu ireabă făcută...

Cu aceste povești paternale veni Georgel la frate-su în capitală. Timpul se menținu rece și pe obrajii lui Georgel au apărut doi bujorei plini de sănătate. Pavajul înghețat trosnea sub pașii lui grăbiți și casele mari, încă nevăzute panătunci îi pareau ca niște palate din povești. Pe stradă întâlni oameni necunoscuți cari eșau și intrau în prăvălia. Femei cu căte un pom de brad la subțioară și cutiuje multe în mană, îi ajineau mereu calea. Răsboi prin o mulțime de copii, cari ca vrăbiile flămânde se înghețau la vitrinele magazilor de bomboane. Georgel admiră cu pasiune această forfoală de mare urbă care se deosebia atât de mult de circulația micului său orașel provincial. Măsură cu ochii lungimea și lățimea străzilor, observă mantalele scliptoare militare, se opri de căteva ori în față unui galant sau a unei simandicoase limuzine. Toate îi pareau ceva neobișnuit, nevăzut. Gândul la promisiunea lui tată, îl făcu să renunțe totuși la acest spectacol de capitală și să grăbească la frate-su. Sergenii, de căte ori li se adresă, îi arătau sever o nouă direcție. Dete de căteva ori tărcoale aceleiași străzi, se impedece nu odată în același regiment până în sfârșit ajunse în față unei case galbene și cu ferestre scunde, la locuință căutată. Verifică numărul casei și dete să intre. Sub poartă ca noroc, se întâlni nas în nas cu fra-

te-su Viorel. Astă îmbrăcat după ultima modă, cu palton negru, cu guler de blană, pălărie moale, cu jambiere și mănuși, cu ghete de lac și cu o servietă casianie exclama cu mirare la văzul fratelui licean, în Capitală. S'au îmbrățișat și au intrat în casă. Aci, — afară de o dormeză uzată, o masa de brad, căteva cărți și o călimară, nu mai era decât două scaune și o sobă rece de fer care aștepta să-i fie ziua, în care să se poata încalzi și ea.

— Franci ai adus, fu întâia întrebare a lui Viorel.

— Si franci... răspunse Georgel susținându-și în palmele degetără.

— De mâncare, așa ceva, ai adus?

— Si!

— Bravo, aprobă empatic Viorel. Mama ce face?

— E nemăngăiată că nu vii de Crăciun acasă...

— Nu pot, vezi, treburile mă opresc... Si, — tata?

— Astă s-o lăsăm la urmă, răspunse Georgel.

— Ce, Ce-i cu tata?

— Tata? E bine și-mi spuse să năvejă.

— Iată i scrisoarea...

Va să zică să a' împăcat cu mine; hai?? Dă-o 'ncoa' »Astă-i o ne mai pomenită distincție; tata să-mi scrie mie! Bravo Georgel, o să băiem una pe cinste...

Si Viorel desfăcă scrisoarea și o cetăi, Trecând repede peste rânduri, exclama plin de bucurie: Cum? Tata îmi trimite și un cadou? Scoate-i repede, ... Uite, ce-mi scrie tata și Viorel cetă din nou. «Dragă Viorel, vezi și de carte și mai lasă cu aventurile 'celea, pentru că nu duc la nici un bine. Pentru purtarea ta am finit să-ți trimit un mic cadou, care poate va fi și mai mare, cu ce nu-ți voi rămânea dator nici în viitor. Sper că acest cadou al meu îți va deschide ochii și vei fi demn de tatăl tău care îți vrea binele. Tata» — Si acum, hai, dă-mi cadoul...

— Dă-mi întâi puțin coneac. Nu vezi că mi-e frig. Răspunse politicos Georgel. Si Viorel desfundă sticla primită de acasă, frecându-și mâinile fericit.

Georgel simți acum că momentul de execuție este inevitabil. Iși aduse aminte de paltonașul nou și de pălăria de păr de epure, cea de an, a lui tată și astă il încuraja...

— Hai, să-ji dau cadoul, zise în sfârșit Georgel, dar te rog să stai drept și să nu reacționezi cumva pentru că e delă tata... Îmi promiș?

— Da, da, da, — 'aidi cu el!

— N'ai să te emoționezi?

— Nu!

Georgel luă atunci o poză marțială în față lui frate-su:

— ... N'o să te emoționezi, nu-i așa? mai întreba odată Georgel pentru a se pune în gardă față de consecințe.

— Ce drăcia dracului, atâta fast pentru un cadou, dă-odată... se indignă Viorel.

— Ia-l dară. Na și cinci poli de Crăciun...

Si 'n clipă următoare două palme strășnice se așternură funest pe obrajii palizi ai lui Viorel...

P. Patriciu

Cerc cultural.

In ziua de 14 Dec 1930 a avut loc în comuna Tisa jud. Arad șăzătoarea "cercului cultural invățătoresc", la care a luat parte și P. C. Sa D-nul protopop Cornel Lazar, contribuind prin prezența sa la înălțarea prestigiului întrinșilor noastre culturale.

Programul s'a început cu oficierea unui înălțător serviciu divin de către S. S. L. L. Dl Cornel Lazar protopop, Sebeșan preotul local și părintele Cristea.

Cărtările bisericești și răspunsurile liturgice au fost executate de către corpul invățătoresc. Părintele Cristea a făcut o frumoasă predică, bogată în momente de foalțare susținătoare.

După săvârșirea serviciului divin lumea prezentă, femei și bărbați, s'a întrunit la școală; unde în prezența iubitului nostru protopop și sub președinția S. S. părintele Cristea, s'a început serbarea populară.

Președintele arătând în cuvântul de deschidere poporului rostul acestor adunări, dă cuvântul P. C. Sale Dl protopop Cornel Lazar, care a vorbit despre „Pace”. P. C. Sa a făcut o expoziție asupra păcii sufletești, propovăduind de Mantulorul; a arătat lipsa acestor păni în zilele noastre, începând cu individual și continuând cu familia până la pacea lumel întreg; și a analizat cauzele care fac pe oameni astăzi de a fi atât de străini de preceptele evangheliei creștine.

Urmează programul șolarilor și conferiația D-nei Lucreția Petrișor, despre „Portul național” în care prin o expoziție împedre, se arată retelele de derivă din adoptarea portului strein și îlapădarea portului nostru, și marea datorie ce incumbe femeilor române, de munci păcătoare reducerea vechiului port românesc în casa săteanului nostru.

După exhuariarea programului, P. C. Sa dl protopop Cornel Lazar distribue celor prezenți broșuri din biblioteca „Astra” și „Crestinul ortodox” cărți pline de invățături recreative pentru vremurile noastre de deprință sufletească iar dl președinte mulțumind sătenilor pentru participare într-un măr atât de frumos, încă ieșindătoră populăroasă, ca, după o scurtă pauză să face apă sedință intimă, rezervată chesințelor de ordin didactic. Din această ședință relevăm conferința D-soarei în V. Tîrcuș despre „Metodica desemnării”.

După încheierea programului urmează masa comună, servită de cără P-I Leuca, înv. școală, Iuând, sfârșitul sătenilor pentru participare într'un măr atât de frumos, încă ieșindătoră populăroasă, ca, după o scurtă pauză să face apă sedință intimă, rezervată chesințelor de ordin didactic. Din această ședință relevăm conferința D-soarei în V. Tîrcuș despre „Metodica desemnării”.

Fiecare am plecat cu sufletul împlinit spre vîtrele noastre, mulțumit că am putut petrece o zi într'o atmosferă de foalță reculegere sufletească și bătării de a lucra în viitor cu și mare răvnă în cadrele cercurilor noastre culturale.

Aurel Motic
inv.

Alergați în grabă „la Cărtăria și Măcelăria IOAN NETEU din Peștera Avram Iancu No. 1-2

Unde în vederea sfintelor sărbători, oferă clientele sale și onor publicului, cele mai speciale meze și, cărouri sfumate, sunca flăcă, ontură topită și carne proaspătă, cu prețuri reduse.

RENUMITUL RESTAURANT și BUFEI „Crucea Albă” CU MĂNCARI ȘI BEUTURI SPECIALE

No. 67, 1-2

Sărbători fericite ureză
clientilor săi RENUMITUL RESTAURANT și BUFEI
„Crucea Albă”
Abonamentul 2500 lei lunar, cu dejun, masa la amiază și seara.

Gânduri de Crăciun.

Dintre toate proviziunile pentru o bună stare spirituală a omului, nici una nu-i mai de folos decât aparițiunea periodică a unor zile, cum este și Crăciunul, căci ele rup coaja rutinei. Ar fi cea mai grozavă calamitate imaginabilă dacă toate zilele ar fi asemenea unele cu altele. Noi suntem niște creații ale obișnuinței, iar obișnuința în sensul ei general este liosă de cugetare și indiferență. Lucrul pe care fiecare din noi îl îndeplinește poate cere o muncă mai mare sau mai ușoară, însă noi suntem inclinați să absorbiți de el. Fiecare este înclinat să primească datorii sale profesionale sau cultura sa personală ca pe singura ocupație a vieții sale. Prin aparițiunea sa constantă în fiecare zi, ocupația noastră capătă astfel în ochii noștri o importanță nemeritată.

O zi ca cea de Crăciun, pe care n-o putem, chiar dacă am voi, să petrecem ca pe oricare zi de rând, este o binecuvântare incotestabilă.

Noi suntem forțați să părăsim ealea vieții noastre de rând și să ne supunem influenții atmosferii pe care o aduce această zi. Scriitorile de Crăciun, colindele, serviciul religios din biserici, decorurile casei noastre, întâlnirile noastre, toate ne aduc aminte de „pacea și buna înnoire“ anunțată acum 1930 de ani de îngeri. Suntem atrași mai aproape, în loc de noi însine, de aproapele nostru. Simpla salutare: „sărbi tori fericite“, pe care obiceiul ne-a învățat să o dăm unul altuia, ne arată că, dacă nu suntem niște ipocriți, dorim buna stare sau ne interesăm de buna stare și a semenilor noștri. Buna dispoziție a acestui sezon de sărbătoare este contagioasă în mod irezistibil. Fiecare dintre noi simte că trebuie să facă un sacrificiu cât de mic spre a produce o bucurie copiilor și cunoșcuților săi. În aer răsună în acest moment ecoul cântării îngerilor. Aceasta este într'adevăr un minunat triumf al creștinismului ca cel puțin odată pe an bunătatea și amabilitatea stăpânesc simțirea omului rușinând în noi emoțiunile contrare. Si acesta a fost scopul lui Christos ca în această primă fiacare zi de peste an să fie un Crăciun.

Dar ce vedem în mijlocul nostru?

In evul mediu când feudalii deveniră numeroși și puternici, se formară o instituție din indemnul bisericii care oprea orice lupte, timp de 4 zile pe fiecare săptămână. Mercurea sunau clopotele dela biserici și feudalii înceau luptă și trăiau până Luni în pace și bună învoie cu vecinii lor, însă imediat după expirarea termenului de pace luptele erau reluate cu aceiaș furie.

Tot astfel și noi suntem inclinați să ne reîntoarcem, după o zi ca cea de Crăciun, iarăș la lucrul nostru obișnuit și să uităm cu totul unul de altul. Este oare creștinismul atât de greu, încât noi nu putem fi creștini decât într'o zi, din cele 365 de zile ale anului? După ce am arătat pace și bună învoie în ziua de 25

Decembrie, trebuie oare ca în ziua de 26 să cădem iarăș în paganismul nostru practic?

Noi nu putem să facem întotdeauna eadouri, însă noi putem să facem întotdeauna bine. Noi nu putem să facem lucruri mari, însă cel mai simplu act de bunăvoie este un serviciu imens. Există o fericire pe care poate să ajungă orice om; fericirea care o ai când faci bucurie cuiva. Există o frumuseță care poate să aparție și celui mai urât dintre noi: frumusețea unei expresiuni binevoitoare. Există o nobilitate care nu poate fi întrecută nici de sute de descendenți titrați: nobilitatea atenției pentru alții.

Să căutăm cel puțin din ziua de Crăciun a anului acestuia să ne însușim aceste caractere creștine, căci altfel sună ca o tristă ironie — care ne va distrugă — cântarea îngerilor: „Si păpădă pace, între oameni bună învoie!“

V. P.

Culturale.

Duminică, 14 Dec., dela ora 3—5 p. m. a avut loc în Lipova o frumoasă serbare culturală aranjată în mod gratuit de elevii și elevete dela grădina de copii și școală primară, cu următorul program:

1. Izmăr regal, cântat de corul școlarilor.

2. „Patria“ poezie declamată de o fetiță dela gr. de copii.

3. „Uită cum mai ninge afară“ joc de gr. de copii.

4. „Păpușica mea“ jucată de o fetiță dela gr. de copii.

5. „Căsuța“ cântată de copiii dela gr. de copii.

6. „O poezie“ declamată de Gh. Tudor, cl. I. sc. primară.

7. „Credinciosul păzitor“ poezie declamată de Cornelia Magda cl. I. sc. primară.

8. „Iarna“ poezie declamată de Emilia Muntean cl. I. sc. primară.

9. „Reiselkind“ cântat de corul școlarilor cu un frumos acompaniment de orgă.

10. „Graful neamului“ poezie declamată de Gh. Roșu, cl. II. sc. primară, urmată de vîlă aplauze.

11. „Limbei românești“ poezie declamată de I. Moldovan, cl. II. sc. primară.

12. „Despre lux“, conferință ținută de vrednicul invățător I. Pomană, Beloțin, care în câteva cuvinte bine alese, caută să combată luxul. Între altele zice că luxul, i-am putea numi o boală a mintii omenești, care are ca scop principal, întrebunțarea lucrurilor scumpe și frumoase în locul celor efine și modeste... Este foarte desvoltat în Franța, dar în timpul din urmă și la noi în România și noi români am început să emulăm cu ei într'atât încât și întrecem.. Suntem datori a combate luxul pentru a salva pe pătimâșii acestei boli, și termină cu proverbul: — „Să ne întindem mai mult, decât ne cergă.“

13. „Buna gospodină“ poezie de Th. Speranță, declamată de băiatul lui prof. Wepper, din clasa III. sc. primară.

14. „Ghicitarea oreilor“ poezie foarte bine declamată de elevul Paul Manea, cl. III primară, fiul directorului dela Șc. Sup. Com. În comparație cu ceilalți declamatori, a fost cel mai bun. Dovadă, au fost și aplauze furtunioase de cari a fost însoțit la sfârșitul declamării.

15. „Sapte și cu nouă“ poezie declamată de un elev dela șc. primară.

16. „Marșul lui Mihai Viteazu“ cântată de corul elevilor acompaniat de orgă.

17. „Negustorul“ monolog vorbit de un elev dela șc. prim. Viu aplaudat.

18. „Ruga mea“ cântată de corul elevilor cu un frumos acompaniment de orgă.

Se termină cu un cuvânt de închidere, ținută de T. Negru, președintele cercului inv. din Lipova, în care face apel călduroș spectatorilor și roagă ca și altădată să sprijinească aceste serbări culturale (populare) arătând totodată scopul și avantajele acestor serbări.

Ne rămâne deci să mulțumi și să lăudă pe iubitorii și pe neobosiți învățători, care dau poporului astfel de exemple frumoase și folosite.

D. Ard.

Dispar datinele...

Pâlcurile de copii cu conlinda se răresc. Zgriburiști, câte doi copii nevoiași, dărâdând de ger înzdrențe, alungăți de căni din curile boerești, opriți la porțile de fer închise, nu mai sunt exuberanții colindători de eri, ci par mai de grabă două cerșetori...

Corurile de voci mature, cântă în loc de colinde, arii din operete și săsonele din reviste...

Ce tristă decadență a datinilor!...

Poate că numai la oraș asistăm la această dispoziție a tradiției ori cum, e un spectacol trist...

Dar e firesc. Naivitatea colindei găsește în susținute simple dela țară o rezonanță mai puternică.

La oraș, există o pervertere a gustului, o îndepărțare dela natură, dela idilismul sfios al „Mioriței“, de pildă. Spectacole savante, cinematograful vorbitor, matchuri de box, fotbal, ping-pong, tenis, etc., nenumărate teatre, și chiar concertul la domiciliu prin radio, fac pe orășan să găsească fără miez spectacolul rudimentar al prezintării stelei de lovită ca un lemn cu lumânare înăuntru și chiar pueril Vicleim.

Și totuși câtă poesie cuprind...

Am văzut viața lui Isus, în mai multe realizări cinematografice. Sala era plină de copii. Cinematograful, mașina, s-a substituit datinei și a ucis... Viclemul...

Să învinovăşim mașinismul? Să ne lamentăm pe ruinele Datinei Străbune? — Firește, datina a perpetuat unitatea sufletească a neamului, dealungul veacurilor. Dar trebuie să recunoaștem că realizarea cinematografică a scenelor biblice întrece mult pe ale arhaicul Vicleim.

Nu ne mai plac colindătorii. Le închidem poarta și asumăm cănii asupra lor. Covrigul este un leu, iar de nuci nici nu le poți apropia... Datina a devenit un lux. Nu mai e o înveselire populară. Iar cei ce și-ar putea permite luxul să primească pe colindătorii și să le umple sacul, după cum se cuvine, ascultă colindele la radio...

Mereu mașina, care stârpește datina...

Toate aceste manifestări populare de sărbători, iau tot mai mult un caracter fossilifer. Ele ies din viața modernă, dăinuind în colțurile uitate, dela țară. Copii de azi, dela oraș, nici nu mai știu cum bâzăie buhaiul, acel pulineiu sonor, când îl tragi de coadă; ei nici n-au văzut sorcovă în formă de liră; nici capra, cap de berbec înfipt într'un băl și mișcat de un om ascuns într-o țoală; nici brezaia bizară ca un Osiris viu, cu coarne de aur...

Datinele dispar, ucise de mașinile care rafinează gustul. Și ciudat, mașini fotografice de înregistrare, sunt purtate de folkloriști moderni prin satul din fundul văilor, ca să fixeze cântecele populare străvechi și colindele ce se slin. Imprimele pe discuri negre de ebonit, colindele vor fi aşezate în rafurile vre-unui muzeu, ca într-o bibliotecă, și, în viitor, abia vre-un cărturar maniac va scoate „Bună dimineață la Moș Ajun“, sau căntecul de stea, il va șterge de praf și-l va studia ca pe un vechiu pergament scris într-o limbă moartă...

INCERCATI la frizeria din str. Kogălniceanu 54. Rasul 10 Lei. Tunsul la bărbați și Dame 15 Lei. No. 72. 1-1

Săptăm...
Săptăm...

CRIZĂ SI ECONOMIE.

La cercul Românesc.

Doi domini stau de vorbă. Se plâng de criză, — cum e și natural.

Primul, care probabil citește cronica economică dela ARADUL, zice:

Eri, având în vedere proasta stare financiară de acum, am finit soției mele, o prelegeră despre felul cum se fac economii.

— Și... a avut efect? întrebă al doilea.
Da! Astăzi mi-a interzis fumatul! fu răspunsul.

Cremene

Postă Redacției.

Dl Sherlock Holmes, este cu insență rugat să-și comunice redacției - de urgență - adresa precisă, având a-i face câteva comunicări importante.

Dlui I. Pordea, inv. Cicir.

Articole de genul celui trimis de dvs. nu publicăm. Dacă veți dovedi că cele scrise de dvs. sunt adevărate, adresati-vă Parchetului. Altceva cu placere.

Dșoarei V. — Regret foarte mult duduie, dar consultații de dragoste nu pot da în ziar. Comunicați-mi adresa.

Dlui G. D. — Cazul e grav, dar nu disperă. Se va îndrepta. Dacă nu acum, mai târziu, vei uita cu siguranță. Ti-o garantez eu.

D-lui Iova Neamțu — Siria — Acceptăm propunerea d-tale de a fi corespondentul nostru pentru Siria. Cât privește partea istorică de care vorbești, să trimiți ceva. Să vedem și noi. Dar apropos! De unde știi că numărul 3 mi-e fatal?

Naigălaș — Te rog schimbă-ți pseudonimul. Citindu-l, imi face impresia că n-ai găloși și ai apă la... pantof!

Naivul. — Mă întrebă dacă ministrii au luat sau nu salarul pe Noemvrie, la fel cu ceilalți funcționari? Eu cred că nu. Dacă pe funcționari iau lăsat fără un ban de sărbători, trebuie că s-au sacrificați și pe ei. O crezi?

D-lui L. O. — Ti-i cu tot dinadinsul să devii gazetar? Atunci îți dau un sfat: scoateți stomacul afară, căștiți pantofi indestructibili, haine la fel și... poți începe.

D-lui ni. ban. — I. — În fiecare zi primesc atâtea poezii la redacție în cât mi s'a făcut lehamite. Zău așa! Hai crede-mă. Când văd o poesie mi se face rău.

Dlui V. — Articolul trimis nu intră în vederile noastre, astfel că nu-l putem publica. Haide nu te supără și să rămânem și pe mai departe prieni!

IN CENTRU
Cu PREȚURI FOARTE
REDUSE
ARON ȘICLOVAN
Str. Brătianu No. 9.
Arad
**ROG SPRIJINUL
UNORATULUI
PUBLIC**
No. 68 1-2

ELLA FODOR
Atelier fotografic str. Met. nr. 3.
execută cele mai frumoase fotografii artistice și pentru carnete în mărimea oficială în cel mai scurt timp cu
No. 71 1-1. PREȚURI REDUSE

Recensământul general din 1930 și adevarata lui semnificare.

-- Răspuns unor temeri nejustificate ale minoritarilor --

Presă minoritară din Arad și din alte centre ale României se ocupă pe larg de chestiunea recensământului ce urmează a se face în ziua de 29 Decembrie, și, ridicând împotriva lui o serie de obiecții, îl denunță ca pe o primejdie pentru maghiari.

Am profitat de trecerea prin localitate a unui personaj important, însărcinat cu coordonarea lucrărilor recensământului, și, solicitându-i câteva lămuriri, am obținut următoarele precisiuni:

— Este recensământul general o operație cu caracter politic?

— Am citit afirmațiunile pe care publicațiile ungurești le-au făcut, inclusiv pe cele din „Erdélyi Élet“, susținând că recensământul ar fi având un caracter politic. Spre a se afirma aşa ceva, trebuie să fie vorba sau de o completă ignorare a rostului unui recensământ, sau de o vădită lipsă de bună credință. Nimic nu e mai natural decât dorința oficialității de a ști exact numărul locuitorilor din România și categoriile cărora aparțin acești locuitori. Orice țară civilizată are această preocupare, și e surprinzător să constatăm emoția vie care i-a copleșit pe unguri, la auzul știrei că se va face numărătoarea populației ţării noastre.

— Este adevărat că se va percepe căte o taxă de fiecare locuitor trecut la numărătoare?

— Această afirmație este un neadevăr sfrunlat! Nimeni nu va lăua nici un ban, dela niciun om, oricare ar fi categoria lui. Acei cari au avut curajul să facă o asemenea afirmație calomnioasă, căutând să discrediteze caracterul recensământului și onoarea oamenilor insărcinați cu efectuarea numărătoarei, vor avea să răspundă în fața justiției, pentru împrava lor.

Său dat ordine formale, prețindeni, și s'a afișat, că nimeni nu va percepe dela nimeni nici o centimă.

— Știi că Partidul Maghiar e cel care a lansat versiunea că se va lăua o taxă de fiecare om numărat?

— Am aflat acest lucru cu uimire, fiindcă noi ne-am închipuit că conducătorii aceluia partid au alte metode și alte arme de luptă, decât învenția calomnioasă. Acei cari au avut curajul să spună și să publice un atare neadevăr, vor da seama de fapta lor, la vreme potrivită, fiindcă legile ţării prevedă pedepse penale defăimători.

— Ce credeți despre teama ungurilor că numărul lor ar putea reieși mai mic, după recensământ, dăt eră înainte de recensământ?

— Un om cu mintea întreagă

nu poate face vre-o anticipare a supra rezultatelor recensământului, afară numai dacă, sără să se teamă de ridicul, nu s'ar adresă unei ghicitoare în cafea său unui zodiaș.

Ungurii, precăt am constatat, se tem în adevăr că numărul lor ar putea rezulta mai mic, din consecințile reale și precise ale recensământului. Dar tocmai din aceasta seamă se vede lipsa lor de dreptate și pasiunea pe care o pun în criticarea și combaterea recensământului.

— Unde vedeați pasiunea ungurilor, în discutarea recensământului?

— Partidul Maghiar dovedește că e complet lipsit de logică în atitudinea sa, și e de mirare că nu e acolo niciun om care să fi atras atenția asupra acestui defect de judecață.

Una din două: Sau, la recensământ, oamenii întrebăți vor declară că sunt unguri, totalul declarărilor de acest fel stabilind un număr egal sau mai mare decât numărul pe care Partidul maghiar îl dorește, — și aceasta, desigur, îl va mulțumi, — sau, numărul celor ce se vor declară că unguri va fi mai mic decât cel dorit, și aceasta va nemulțumi Partidul Maghiar.

Dar și într'un caz și în altul, să nu pierdem din vedere, că declarația va fi făcută de însiși oamenii numărăți, iar nu de recensor! Fiecare om va fi lăsat să declare aşa cum îl îndeamă cugelul și sentimentele sale, liber și nesilit de nimeni.

Se poate o mai cinstișă și mai leală procedare?

Sau nu cumva, Partidul Maghiar vrea să fie trecuți ca unguri chiar și acei cari vor declară că nu sunt unguri?..

Se lasă tuturor locuitorilor cea mai deplină libertate, după cum s'a lăsat Partidului Maghiar libertatea de a spune lucruri absurde, sără să-și dea seama că să au pus într-o postură direct ridicul...

— Ce credeți despre afirmația că o zi nu e suficientă pentru completarea declarărilor?

— Aceasta pretenție e tot așa de absurdă ca și celelalte afirmații făcute de adversarii recensământului. Judece orice om, dacă o singură zi nu e deajuns ca el să arate cum îl chiamă, de ce neam este și cu ce se identifică!

Cum poate un om de bună credință să pretindă că pentru această operație trebuie zece zile?... Cât despre cei cari vor fi în acea zi în tren, și cărora Partidul Maghiar le poartă grozav de grije să nu rămână neinscriși, e limpede arătat că servitorul, gazda, proprietarul

Dorim sărbători ferice tuturor colaboratorilor, sprijinitorilor și cetitorilor noștri.

La ceaiul Reun. Fem. Rom. organizat la 13 Dec. în sălănele Clubului român, afară de doamne din comitet, au contribuit cu prăjitură și sandwichuri următoarele doamne: D-na C. Chera, Ecat. N. Drăgan, Luiza Zankow, I. Barbura, Eugenia Mincu, Victoria Avramescu, Atena Sârbu. Reun. Fem. Rom. fine să aducă cele mai calde mulțumiri pentru donaționi, rugând același sprijin și-n viitor.

Tradițional bal (costume naționale) al Reuniunii se va fine la 17 Ianuarie 1931.

Numărul de Anul Nou al ziarului ARADUL va apărea în dimineața zilei de 30 Decembrie, cu data de 1 Ianuarie 1931.

Va cuprinde un bogat material cultural, literar și informativ.

In seara zilei de 24 Decembrie — anul Crăciunului — o parte a Corului Armonia, va pleca la colindat pe cărău familiilor românești din Arad. Această faptă a conducătorilor Corului Armonia e bine venită pentru a reaminti românilor din Arad, străbunile noastre datini.

Ziarul nostru apare azi, fiind număr de Crăciun.

tarul sau familia îi va declara și pe ei, fiind astfel cu toții numărăți.

— Socotiți, prin urmare, că obiecțiunile făcute contra recensământului sunt neseroioase?

— Atunci când s'a făcut vre-o obiecție serioasă, ori dela cine a venit ea, Direcționea recensământului a notat-o și a avut-o în vedere, cu toată cuvînța și cu deplină luare-aminte.

Arătați-mi însă, o singură obiecție serioasă și intemeiată, în criticele acerbe întreprinse de presă ungurească... O veți căuta în zadar, căci o asemenea obiecție nu există!

Adversarii recensământului au rămas în afirmațiuni vagi, atunci când n'au spus flagrante neadevăruri, cum e acela cu taxa de 7 lei de om. Ei au căutat să facă atmosferă defavorabilă, însă n'au reușit. Vă pot asigura că lumea așteaptă bucuroasă recensământul fiindcă el va da voie germanului să spună că e german, sasului că e sas, svabului că e svab, și așa mai departe.

Minoritarii și toți locuitorii săi bine că acest recensământ nu va semăna nici pe departe cu cel făcut de unguri, cari aveau specialitatea de a fabrica maghiari chiar din acei cari spuneau că sunt cu totul altceva decât maghiari...

Organizația lupișă din județ și oraș, în frunte cu conducătorul ei d. Russu, a trecut fără nici o condiție, în cadrele partidului poporului — Averescu.

Ziarul lui Russu, «Voința Poporului» devine organul organizației aveșcană din Arad.

INFORMAȚIUNI.

Interwievul cu d-na Col. Manafu, din lipsă de spațiu, va apărea în numărul viitor al ziarului nostru.

Din Buteni. Alegere de Protopop. În ziua de 18 Decembrie l. c. a avut loc alegerea de protopop a tractului Buteni. Candidați la scaunul protopesc a tractului Buteni au fost 2 și anume: Dl. Ștefan Lungu preot în comuna Silindia (jud. Arad) și Dl. Gogonea N. De fapt numai Dl. Ștefan Lungu a candidat, Dl. Gogonea a renunțat din motive personale.

Alegerea a fost precedată de serviciul divin, oficiat de către comisarul consistorial Dl. protopop Georgea din Arad. După serviciul divin a urmat expunerea actelor candidatului, alegătorilor, pentru apreciere. După aceasta a urmat votarea. Au fost 32 de membri prezenți, cari au votat în unanimitate pentru Dl. Ștefan Lungu.

Nouilui ales îi transmitea felicitările noastre, dorindu-i spor la munca și o activitate din cele mai prodrogoase.

Serată Dansantă. «Crucea Roșie» din Buteni aranjează în seara zilei de 28 Decembrie o serată dansată în localul Mureșan. Beneficiul acestei serări va fi destinat pentru cumpărarea hainei necesare copilor săraci din comună.

Distincție Părintele Marșieu din Glogovăț a fost distins de către P. S. S. Episcopul Grigorie al Aradului cu brâu roșu.

Să trăiască! Distincția este bine meritată prin biserică din Glogovăț.

P. S. S. se va îngrijii de sigur să nu rămână nerăsplătiți nici destoinicul tineri inginer Silvestru Rafiroiu și nici inimousul arhitect Marian, cari au lucrat acea biserică.

Ar fi cazul unei propuneri pentru meritul religios.

Catedră vacanță. La liceul «Moise Nicoară» din Arad, e vacanță catedră de limbă franceză. Această catedră poate fi ocupată numai de un licențiat în limba franceză.

Informații se dau la direcționea liceului.

Domnii preoți și învățători, sunteți rugați, a ne trimite dări de seamă despre evenimentele culturale din județ.

De asemenea publicăm fapte și întâmplări din județ.

Incidentul de care am vorbit în reportajul nostru despre Ceașul Femeilor s'a întâmplat cu o zi înainte, — Vineri.

Adunarea Generală a „Cercului Universitar Banățean—Arădan” întruniră în ziua de 13 Decembrie 1930, a ales următorul comitet pe anul 1930/31.

Președinte: Marcu Manea; Secretar: Tărângă Ivan; Cassier: Bolog Pavel; Controlor: Bulatchi Vasile; Consilier artistic: Gurgiu Septimiu; Consilier supleant: Ștefanuș Mircea.

Mulțumire. Societatea ortodoxă națională a femeilor române, filiala Arad, mulțumește pe această cale Doamnei îng. Șapira pentru suma de 1000 lei și Băncii Marmorosch Blank & Co, sucursala Arad, pentru suma de 500 lei, donată Societății pentru scopuri de binefacere. — Comitetul.

Organizația lupișă din județ și oraș, în frunte cu conducătorul ei d. Russu, a trecut fără nici o condiție, în cadrele partidului poporului — Averescu.

Ziarul lui Russu, «Voința Poporului» devine organul organizației aveșcană din Arad.

Ghete elegante și șoșoni știni la magazinul de încăltăminte „Reclam” str. Mețianu No. 9

Cu livretul „CREDIT” acordam 6%, luni VIZITATI GALANTARUL

șoșoni negri de dame sc. bz. lei 145 panteofi de casă pt. dame filii și păr Lei 190, 235, 320

„suri” cu manșetă lei 165 de cămilă lei 145

„suri” cu manșetă lei 175 extra elegante lei 220

șoșoni pt. copii de la lei 198

Asortiment în toate mărimele No. 77, 1-1.

Eugen Hirsch (în fața intrării principale a Teatrului) Pe credit de 6 luni în prețuri Nr. 76 de bani gata cu Livretul Asoc Ind. „MERCUR” Vizitați vitrina!!! 1-1.

Tiparul Tipografiei Diețzane Arad.

Redactor responsabil: SIMION NICLEA